

SAKU SÕNUMID

Saku valla leht

www.sakuvald.ee1. NOVEMBRI ELAS SAKU VALLAS **11 964** INIMEST

Saku noored Jaapanis –
õpilasvahetuse
erilised hetked

Lk 16

Saku valla vapimärgi
uued omanikud
armastavad õpetamist

Lk 2

Põnevad
karjäärivõimalused
Saku Õlletehases

Lk 18

2025. aasta
kaasava eelarve
hääletuse tulemused

Lk 5

Talveks valmis!
Koos saame hoida
teed puhtad ja turvalised

Lk 14

Saku valla vapimärgi uued omanikud armastavad õpetamist ja hindavad head huumorit

MERILIN PIIRSALU

Õpetajate päeva tänujalal anti üle kuus Saku valla vapimärki, mille pälvisid meie silmapaistvaimad haridustöötajad. Nad räägivad lähemalt, kuidas nad oma ameti juurde jõudsid, mis selles töös rõõmu teeb, kas koolis nalja ka saab ja millest nad unistavad.

ANNA KIKKAS, SAKU GÜMNAASIUMI KEEMIA ÕPETAJA. MAAKONDLIKU FÜÜSIKA- JA KEEMIAVIKTORIINI „VÄLK JA PAUK“ EESTVEDAJA

„Keskkooli ajal oli mul hulk klassikaaslast, kes olid hädas reaalinnetega. Minule need raskust ei valmistanud ja aitasin teisi meeleldi. Panin tähele, et õpetades kinnistasin ise samal ajal õppematerjali. Ka heade ja innustavate õpetajate eeskujudeks olid mul tollal peaaegu kõik õpetajad.

Saku koolis õpetan keemiat 2007. aasta sügisest. Rõõmu valmistab võimalus osaleda noorte inimeste kujundamisel ja õpetamisel. Tore on näha, kui töö kannab vilja ja õpilased innustuvad õppimisest. Samuti on südantsoojendav, kui vilistlased jätkavad ülikooliõpinguid loodusteadustega seotud erialadel. Mul on ka väga head ja toetavad kolleegid ja suurepäraseid töötingimused.

Gümnaasiumi ilus laboriklass on nagu pärl.

Nalja saab koolis praktiliselt iga päev. Kõige toredamad olukorrad tekivad

spontaanselt. Kirjalikke töid parandades võib koostada lõbusa leksikoni, kus leiaks suunurki tõstvaid lausejuppe ja väljendeid. Ka kolleegidega surmtõsiste nägudega ja veel tõsisema sõnakasutusega vesteldes võib mõnikord lõpetada naerulagina saatel. Hea huumor on võluvahend sildade loomiseks ja pingete maandamiseks.

Unistused ei tarvitse täide minna, kui neid valjult välja hõigata, sestap tahan nende asemel hoopis soovida, et Saku kooli pere oleks jätkuvalt tugeva tervisega, rõõmsa meelega, ärksa vaimuga ja töökas. Et oleks tasakaalus vaimne pingutus ja füüsiline koormus, töö ja puhkus. Siis lähevad täide meie kõigi ilusad unistused ja head eesmärgid.“

KAIRE OKS, KURRNA KOOLI LASTEAIJA ÕPPEALAJUHATAJA

„Olen Kurtna lasteaiaga seotud aastast 1989, kui maja avati. Esialgu küll lapsevanemana. Ettepaneku tööle tulla tegi mulle 1994. aastal tollane direktor Jaan Kuusing. Pakutav ametikoht oli lasteaiakasvataja, kuid sellist enesekindlust mul kohe polnud. Olin küll kahe lapse ema, kuid hariduselt hoopis naiste üleriiete rätsep. Asusin tööle õpetaja abi ametis. Ometi läks nii, et juba teisel tööaastal sai minust lasteaiakasvataja. Mõni aasta hiljem, veendununa, et amet sobib, asusin töö kõrvalt õppima Tallinna Pedagoogilises Seminaris, hiljem Tallinna Ülikoolis, mille lõpetasin aastal 2003 alushariduse pedagoogina. Maja laienemisel tehti mulle ettepanek asuda tööle lasteaija õppealajuhatajana. Otsustasin end proovile panna ja aastast 2008, peale juhtimisalase koolituse läbimist, olen olnud sellel ametikohal. Seega olen Kurtna Koolis 30 aasta jooksul töötanud erinevatel ametikohtadel,

mis kokku annab mulle parema arusaama inimeste ülesannetest, vajadustest, muredest ja rõõmudest. Olen näinud ja osaanud selle maja arenguteest, mul on olnud võimalus kaasa rääkida ja ära teha.

Igapäevaselt pakub kõige rohkem rõõmu see, kui vahvaid ja erinevaid tegevusi õpetajad lastega teevad. Soovin, et

neil kõikidel jätkuks lusti ja uusi ideid. Hindan kõrgelt seda, et minu juurde julgetakse tulla nii oma rõõmude kui ka muredega. Sageli on ju nii, et piisab ära kuulamisest ja väikesest peegeldamisest ning juba saabki tunne julgem.

Toremaid hetki on meie töös palju. Näiteks tänaseks on mul 3–4-aastaste laste rühmalt saadud veel üks nimi – nende teadmisel olen ma mamma. Lugu selline, et samas rühmas käib minu 3-aastane lapselaps, kellele olengi mamma. Alati, kui rühma külastan, lapselapsele järgi lähen või koridorides nendega kohtun, siis hüüavad juba kõik: „Näe, mamma!“. Miks mitte olla lõpuks pisikestele lasteaija mamma ...

Tööga seoses unistan, et lasteaija-õpetaja amet oleks sama kõrgelt väärtustatud, kui kooliõpetaja oma. Et rühmades oleks lapsi vähem (juba liigume selle poole) ja kõikidele oleks võimalus tuge pakkuda, kui nad seda vajavad.“

ASTRID KÕVA, KURRNA KOOLI INGLISE KEELE JA MATEMAATIKA ÕPETAJA, MESINDUSRINGI JUHENDAJA

„Õpetajaks saamine on olnud asjade loomulik käik. Meie peres on palju pedagooge ning juba lapsena tegin ruudulisse vihikusse isa eeskujul klassipäevikuid, „parandasin“ raamatutes vigu ja panin hindeid. Leidsin hiljuti oma 2. klassi vihikust jutukese, kus olin kirjutanud, et tulevikus soovin õpetajaks saada. Ilmselt oli see soov peas aastatega küpsenud. Kindlasti mängis olulist rolli ka minu esimene õpetaja, keda väga imetlesin. Nüüd olen töötanud õpetajana 30 aastat ja kogu aja Kurtna Koolis.

Kooli mesilaga olen seotud selle algusest peale, nüüd juba 15 aastat. Mesiniku rolli astumine oli jäägitu ümberkehastumine, see erines senisest tööst täielikult. On olnud palju õppimist, õnnestumisi ja ka ebaõnnestumisi. Ka töökorralduses mängib mesilaga tegelemine suurt rolli, näiteks kui õpetajad suvel puhkavad, siis minul mesinikuna tööd jätkub. Aja planeerimisel peab arvestama, et mesilas on samuti just siis kiired ajad, kui kooliski.

Suur rõõm koguneb pisikestest kordaminekutest ja hetkedest – kui õpilased on tundi tulles ja lahkudes rõõmsad, kui tund köidab lapsi ja nad töötavad aktiivselt kaasa, kui õpitulemused on head, kui toimuvad väikesed siirad

jutuajamised ja kui lastevanematelt tuleb toetav tagasiside.

Pean huumorit elus väga tähtsaks. Mulle meeldib ise nalja teha ja kaasa naerda. Koolis on lõbusaid hetki päris palju, enamasti just situatsioonikoomikat, mida on raske edasi anda. Ükskord tuli tunnis jutuks, kui vana ma olen. Üks kogenum õpilane teadis, et naisterahva vanust ei ole sobilik küsida. Selle peale oli teisel õpilasel kohe lahendus ja ta küsis: „Mitmendat kevadet sa öitsed, lilleke?“

1. aprill on õpetajatele keeruline päev. Raske on igal aastal uut ja originaalset vingerpussi välja mõelda. Kord ei olnudki mul ideed ja meeoleu üsna lootusetu.

Aga nagu elus sageli, tulevad head ideed ootamatult. Teatasin tunni alguses, et viie minuti pärast sõidab Kurtnast läbi presidendi eskort ning tegin ettepaneku tee äärde sinimustvalgete paberlilledega presidenti tervitama minna. Õpilased võtsid ettepaneku õhinaga vastu ja kiirustasid riietuma. Teel garderoobi arutati sõbraga ärevalt, et uut presidenti ei olegi veel näinud – selline vedamine! Tee äärde jõudes oli ootusärevus suur ja sündmusele pidulikkuse lisamiseks alustati ka lauluga. Laulsime lilled käes ikka mitu minutit, külarahval oli samuti palju uudistamist. Kui selgus, et olin õpilasi ninapidi vedanud, oli nii naeru kui ka pettumust. Siiski ei saanud ma õnnestunud vingerpussi kaua nautida – klassi jõudes leidsin oma toolilt üsna tõepärase kummist sisaliku ...

Unistan, et Kurtna Koolis võiks lisaks mesilale olla mesinduse õppeklass. Unistan, nagu kõik Eesti õpetajad, et koormus oleks väiksem – on suur vahe, kas anda 16 või 24 ainetundi nädalas. Ja et õpilasi oleks klassis vähem – iga laps vajab ja väärib tähelepanu ning märkamist, aga kui õpilasi on klassiruumis 26, on seda sageli raske saavutada.“

URVE CONJAK, KAJAMAA KOOLI ABIÕPETAJA

„Olin pikki aastaid lasteaias ametis õpetaja abina, alguses Kohilas ja siis Kajamaal. Kui tolleaegne Kajamaa kooli direktor tegi ettepaneku hakata abiõpetajaks, siis läbisin mitu kursust ning olen nüüd abiõpetajana töötanud juba 16 aastat.

Soovin alati, et lastel oleks turvaline, et neid ümbritseks hea keskkond ning nad oleks toetatud. Meie koolis tuleb lastele läheneda väga individuaalselt. Suurt rõõmu pakub see, kui oleme koos vaeva näinud ja õppimises näpuga järke ajanud ning kui laps on lõpuks asjast aru saanud. Vahel nad tulevad ja kallistavad, see on samuti tore. Hea meel on ka siis, kui endised õpilased tulevad näiteks kaupluses vastu ja hõikavad

kõva häälega tervituse, mitte ei poe peitu.

Koolis saab peaaegu iga päev nalja, sest sageli keegi ütleb või teeb midagi vahvat. Ükskord näiteks oli vaja joonistada vihikusse ring. Õpilane tõusis püsti, võttis laualt lillevaasi, pani selle paberile ja tõmbas pliitsiga ümber – oligi ring valmis.

Mul ei ole tööga seoses suuri unistusi. Kollektiiv on hea, me kõik aitame üksteist ja mõtleme koos. Ruumi on meil vähe, aga saame hakkama. Südamest soovin, et kõikidel meie kooli lõpetajatel läheks hästi ning et kõik õpilased tahaksid kooli tulla. Õnneks meie omad tahavad, sest küsivad ikka päeva lõpus, et kas tuleme homme jälle.“

EHA THEMAS, SAKU MUUSIKAKOOLI SAKSOFONI ÕPETAJA

„Ma ei ole kunagi otsustanud sihilikult õpetajaks õppida. See lihtsalt on nii läinud, et olen saanud õpetajaks. Õppisin ennekõike ikka saksofonimängijaks.

Õpetama hakkasin tegelikult juba üsna varakult, õpingute kõrvalt. Ametlikult olen muusikakoolis töötanud 24 aastat.

Head meelt teeb, kui lapsed tahavad tunnis käia ja natuke viitsivad pilli ka mängida. Eriti rõõmsaks teeb, kui õpilastest kasvavad toredad ja hästitoimivad inimesed. Tahaks mõelda, et ka minul on selles oma panus.

Eks nalja saab ka. Muusikatunnis teeb õpilastele päris palju nalja see, kui ma üritan mõnikord nende lugusid klaveriga saata. Neile see meeldib, et ma noote mööda klaverit taga ajan ja sugugi kõike üles ei leia. Küllap see turgutab nende enesetunnet, et nad pole ainukesed, kes kõike ei oska. Et õpetaja ka vahel ei oska.

Unistan ennekõike päris oma klassist.“

MART SÜDA, SAKU MUUSIKAKOOLI KLARNETI ÕPETAJA

„Muusika ja pillimänguga olen seotud kogu oma teadliku elu – alates lastemuusikakoolist seniajani.

Saku Muusikakooli satusin tööle tänu sellele, et eelmine õpetaja, keda ma tundsin, läks ära ja küsis, kas ma ei tahaks tulla tema asemele. Nõustusin, ja nüüd on sellest möödas pea 22 aastat.

Kõige rohkem pakub rõõmu, et kõik õpilased on erinevad ja kogu aeg tuleb nuputada, mida ja kuidas saavutada. Igav ei ole küll kunagi.

Meenub üks tore lugu, kui kunagi küsisin ühe väikese õpilase käest, kelleks ta tahab saada, kui suureks kasvab? Vastus oli, et mootorratturhiireks.

Oma praeguse tööga seoses unistan, et puhkpilli erialadel oleks rohkem särasilmseid õpilasi, kellel oleks indu ja tahtmist harjutada.“

Vapimärgi pälvinute pildid joonistas kunstnik Kuulo Vahter.

Märkame ja tunnustame valla tublisid tegijaid

Anne-Ly Suvi | kultuuri-, spordi- ja noorsootöö spetsialist

Kuni 1. detsembrini saab esitada taotlusi valla teenetemärkide ja aukodaniku aunimetuse andmiseks. Lisaks saab esitada aasta ettevõtte kandidaate.

Kõik tunnustused antakse üle Eesti Vabariigi aastapäeva vastuvõtul 21. veebruaril 2025.

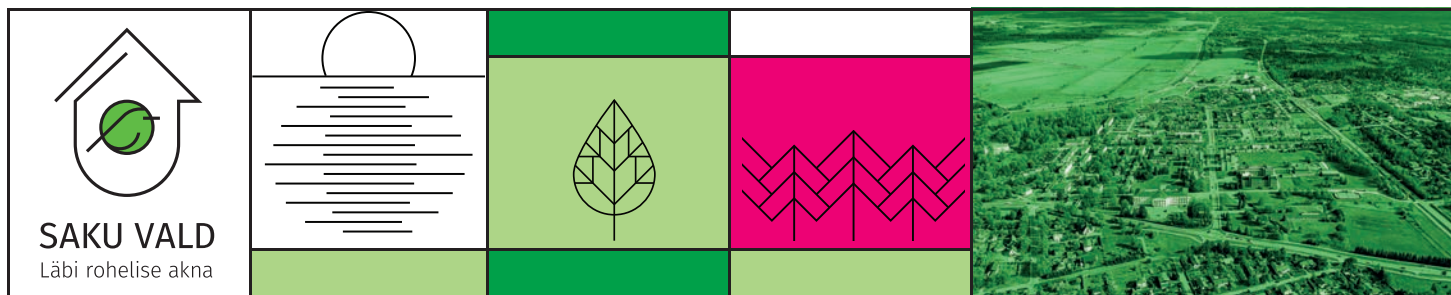
Taotlusi Saku valla vapimärgi ja tänukirja andmiseks saab esitada igal ajal, kuid taotlus vapimärgi andmiseks tuleb esitada vähemalt kaks kuud enne soovitud üleandmise aega. Seega, et anda vapimärgid üle Eesti Vabariigi aastapäeva vastuvõtul, on viimane taotluse esitamise tähtaeg 23. detsember 2024.

Esita oma kandidaat www.sakuvald.ee/saku-valla-tunnustusavaldus

Vaata ka Saku Valla tunnustamise korda aadressil www.riigiteataja.ee/akt/425092021005

2025. aasta kaasava eelarve hääletuse tulemused on selgunud

ANNIKA KUBJA

Rahva hääletuse tulemusel saab Üksnurme küla järgmisel aastal Rehe küüni juurde välijõusaali. Aga ainult võit ei ole tähtis. Kaasava eelarve suureks väärtuseks on kõik esitatud ideed ja ettepanekud ning mõnedki neist saavad ka sel korral teoks.

Lume tee ja Lukussepa tee vahelise loodus- ja matkaraja tegemise võtab vald plaani. Pinkidele ja prügikastidele kõnni- ja kergliiklusteede äärde on eelarves raha ette nähtud igal aastal ning ka järgmisel aastal paigutatakse neid terves vallas juurde. Suhtlemise soodustamiseks mõeldud pingid on arhitekt ette näinud keskpromenaadi projektis.

Sellistele rajatistele nagu välijõusaalid või lauatenniselauad on hea võimalus taotleda raha ka kohaliku omaalgatuse programmist (KOP), mille kohta leiab rohkem infot Harjuma Omavalitsuste Liidu veebilehelt www.hol.ee. Novembris avaneb Leader meede kogukondade toetamiseks, mille kohta on info Nelja Valla Kogu veebilehel www.4kogu.ee. Omafinantseeringu katmiseks on võimalik toetust taotleda valla mittetulundusliku tegevuse toetusfondist, info www.sakuvald.ee/mittetulunduslik-tegevus.

Mänguväljaku rajamine põhikoolimaja bussiooteala kõrvale peab natuke

ootama, sest kogu põhikoolimaja ala läheb planeerimisse. Saku vald koos Eesti Arhitektide Liiduga kuulutas septembri lõpus välja arhitektuurivõistluse, kus otsitakse terviklahendust kogu alale.

Praegu on projekteerimises bussiootepaviljonid ja koos nendega vaadatakse üle, kuhu ja milliseid rattahoidjaid panna saab. Raamatute vahetamiseks mõeldud välikappide ideed arutatakse edasi koos arhitektidega – kus ja millised need kapid võiksid olla ja kas see võiks olla näiteks kogukonnaprojekt. Valla tutvustussiltide idee ja esmaabikappide ettepanek vajavad edasiarendust.

Saku valla kaasava eelarve summa on 40 000 eurot, mis võimaldab võiduidee järgmisel aastal teoks teha ning peatselt kuulutab vallavalitsus välja riigihanke.

Hääletada sai 16.–29. septembrini digitaalselt Volises ja ankeediga valla raamatukogudes või vallavalitsuses. Hääletanuid oli kokku 403.

IDEEDE JÄRJESTUS:

1. Välijõusaal Üksnurme külla Rehe küüni õuealale – 97;
2. Lume tee ja Lukussepa tee vaheline loodus-matkarada – 69;
3. Kõnni- ja kergliiklusteede äärde istepingid ja prügikastid, sealhulgas koerte väljaheidetele – 67;

4. Välijõusaal Saustinõmme küla platsile – 41;
5. Mänguväljak põhikoolimaja bussiooteala kõrvale – 38;
6. Rattaparklad või varjualused kaupluste ja bussipeatuste juurde – 36;
7. Lauatenniselauad Tõdva ja Lokuti külla – 20;
8. Välikapid raamatute vahetamiseks – 19;
9. Avalikud esmaabikapid – 10;
10. Sõprusepink tutvumiseks ja suhtlemiseks – 4;
11. Valla tutvustussiltide ja kaardi lisamine sõlmpunktidest – 2.

SAKU VALLA KAASAVA EELARVEGA ON VALMINUD:

- 2019 – Olmeruumid Tõdva vabatahtlikele päästjatele;
- 2020 – Tuisu tee valgustuse I etapp;
- 2021 – Saku mõisapargi ristitiikide sillad;
- 2022 – Välijõusaal Metsanurme küla spordiplatsile;
- 2023 – Saku-Hageri tee ja Metsanurga tee vahelise Sprindi tee tänava-valgustus. Lisaks sai valgustuse ka Sprindi põik;
- 2024 – Üksnurme küla puhke- ja liikumisala ehitus Talve teel algab peatselt.

Harjuma Terviseteoks valiti „Saku vald liigub“

Saku Sõnumid

Harjuma Aasta Tegija konkursi raames tunnustavad Harju Ettevõtlus- ja Arenduskeskus, Harjuma Omavalitsuste Liit, Harjuma Leader tegevusgrupid ja Kodukant Harjuma silmapaistvaid tegusid ning tänavad neid, kes panustavad maakonna arengusse. Tänavu esitati konkursile kaheistkümnemes kategoorias 133 kandidaati pea kõikidest omavalitsustest.

Saku vallast oli kandidaate neli. Aasta Sädeinimese kategoorias Anne-Ly Suvi, Aasta Tervisetegija kategoorias Aino Kiiver ning Aasta Tegu kandidaadina oli üles seatud Tõdva küla kogukonna ringlusmaja rajamine. Harjuma Terviseteoks kandideeris projekt „Saku vald liigub“, mis tunnistatigi 11 esitatud teo seast võitjaks. Palju õnne!

Foto: HEAK

Vallavalitsuse otsused

MERILIN PIIRSALU

15. oktoober

- Otsustati eraldada sporditegevuse toetust ajavahemikul 01.10.2024–31.08.2025 spordiklubidele Audentese Spordiklubi, MTÜ Tallinna Kalevi Jalgpallikool ja MTÜ Tsirkusestuudio Folie.
- Otsustati eraldada sporditegevuse toetus ajavahemikul 01.10.2024–31.05.2025 kahele lapsele, kes treenivad spordiklubides Orca Swim Club ja Haabersti Uisukool.
- Otsustati hüvitada raske puudega lapse transpordikulud sõiduks kooli ja koju õppeperioodil 1.09.2024–30.06.2025.
- Otsustati kompenseerida raske puudega lapsele toetava teenusena kuni 10 loovteraapia seanssi.
- Anti projekteerimistingimused hobumajandushoonete ehitusprojekti koostamiseks aadressil Taga-Lepiku, Tagadi küla ning abihoone ehitusprojekti koostamiseks aadressil Allikamäni, Tagadi küla.
- Määrati Saku vallas Tănassilma külas paiknevale Kivinõmme, Liivakivi, Väljataga, Liivanõmme, Vana-Väljataga kinnistute ja lähiala detailplaneeringu järgsele liikluspinnale nimeks Koidula tee.
- Määrati Tănassilma külas asuva katastriüksuse Liivakivi jagamise tulemusel moodustatavate katastriüksuste koha-aadressid ja sihtotstarbed.
- Anti nõusolek Kajamaa külas asuvate katastriüksuste Öölase ja Metsalille piiride muutmiseks ning määrati moodustatavate katastriüksuste koha-aadressid ja sihtotstarbed.
- Kinnitati Kurtna Kooli koosseis, kokku 62,2 ametikohta.

22. oktoober

- Kinnitati Saku Lasteaia Terake, Saku Lasteaia Päikesekild, Saku Gümnaasiumi ja Kurtna Kooli hoolekogude koosseisud.
- Kehtestati alates 1. novembrist 2024 Saku Valla Noortekeskuse ruumi 104 üürihinnaks 10 eurot/tunnis; soodushind vallaelanike huvi- ja sporditegevuseks 7 eurot/tunnis ning lasteringi tegevuseks 6 eurot/tunnis.

- Otsustati osutada lapsehoiuteenust raske puudega lapsele (teenust osutab MTÜ Eesti Laste ja Noorte Diabeedi Ühing) ning lapsehoiuteenust sügava puudega lapsele (teenust osutab MTÜ Männirahu Mõttemaja).
- Määrati muudel põhjendatud juhtumitel makstav toetus abivajavale vanaduspensionärile korteriühistu esitatud arvete katteks ja küttematerjali kulu katmiseks ning abivajavale isikule lasteaia võlgnevuste tasumiseks.
- Otsustati hüvitada lapsele kuni kuus leinanõustamise seanssi.
- Seati hooldus ning määrati hooldaja sügava puudega isikule.
- Anti projekteerimistingimused üksik-elamu ehitusprojekti koostamiseks aadressil Pärna tn 9, Saku.
- Määrati Tõdva külas asuva katastriüksuse Väljaotsa jagamise tulemusel moodustatavate katastriüksuste koha-aadressid ja sihtotstarbed.
- Anti nõusolek Saku alevikus asuva katastriüksuse Raudtee tn 12 ja Kajamaa külas asuva Raudtee tn 12a piiride muutmiseks ja määrati moodustatavatele katastriüksustele koha-aadressid ja sihtotstarbed.
- Kinnitati Saku Valla Noortekeskuse juhatajana alates 28. oktoobrist määrata ajaks ametisse Heleni Puuorg, katseajaga neli kuud.

29. oktoober

- Otsustati eraldada sporditegevuse toetus ajavahemikul 01.11.2024–31.08.2025 Spordiklubile Fortis.
- Otsustati eraldada sporditegevuse toetus ajavahemikul 01.11.2024–31.05.2025 Haabersti Uisukoolis treenivale lapsele.
- Otsustati kompenseerida abivajavale lapsele kuni kuue teraapiaseansi maksumus; abivajavale lapsele kuni kümne

teraapiaseansi maksumus; abivajavale lapsele kuni viie teraapiaseansi maksumus; abivajavale lapsele kuni kuue teraapiaseansi maksumus; abivajavale lapsele kuni viie teraapiaseansi osutamine ning raske puudega lapsele kuni viie loovteraapia seansi osutamine.

• Anti projekteerimistingimused üksik-elamu ja abihoonete ehitusprojekti koostamiseks aadressil Laura, Tagadi küla, üksikelu ehitusprojekti koostamiseks Annekesee tee 41, Metsanurme küla ning Kaljumetsa kinnistu mahasõidutee põhiprojekti koostamiseks.

5. november

- Otsustati eraldada sporditegevuse toetust ajavahemikul 01.11.2024–31.08.2025 spordiklubidele Eesti Taekwondo Akadeemia MTÜ, MTÜ HC Panter, Sihtasutus US Tenniseakadeemia ja MTÜ Haabersti Uisukool.
- Otsustati kompenseerida abivajavale perele osaliselt kuni kümme pereteraapia seanssi; abivajavale lapsele kuni viis teraapiaseansi ja kahele abivajavale lapsele kokku kuni kümme loovteraapia seanssi.
- Otsustati hüvitada puudega laste transpordikulud sõiduks õppeperioodil eestkostja juurest Kajamaa Kooli ja tagasi.
- Anti projekteerimistingimused üksik-elamu ehitusprojekti koostamiseks Tulukese tee 20, Kasemetsa küla.
- Anti nõusolek Kajamaa külas asuva Soobergi katastriüksuse jagamiseks ning määrati moodustatavate katastriüksuste koha-aadressid ja sihtotstarbed.
- Saadi ülevaade oktoobris väljastatud ehitus- ja kasutuslubadest, kokku anti 23 kasutusluba ja 21 ehitusluba.

Kõikide vallavalitsuse korraldustega saab tutvuda veebilehel

www.sakuvald.ee/dokumendiregister1

AVALIKUD VÄLJAPANEKUD

Saku Vallavalitsusele on esitatud projekteerimistingimuste taotlus detailplaneeringu olemasolul detailplaneeringu tingimuste täpsustamiseks **Kitse tee 7 (71801:001:2192) kinnistul Üksnurme külas Saku vallas.**

Tegemist on Saku Vallavalitsuse 06.06.2017 korraldusega nr 471 kehtestatud Kitse tee 5 maaüksuse detailplaneeringu krundiga pos 1. Projekteerimistingimustega täpsustatakse detailplaneeringus käsitletud hoonestusala ja arhitektuurilisi, ehituslikke või kujunduslikke tingimusi ehitusseadustiku § 27 lõike 4 punktide 2 ja 4 alusel. Ehitusseadustiku § 31 lõikest 1 tulenevalt korraldame projekteerimistingimuste andmise avatud menetlusena.

Alates **26.11.2024** kuni **10.12.2024** korraldame projekteerimistingimuste eelnõule, tööaegadel Saku Vallamajas

(Juubelitammede tee 15, Saku alevik) ning valla kodulehel avaliku väljapaneku (www.sakuvald.ee/projekteerimistingimuste-avalikustamine).

Avaliku väljapaneku jooksul on huvitatud isikul ja isikul, kelle õigusi võib projekteerimistingimuste andmine puudutada, võimalus esitada eelnõu kohta kirjalikke ettepanekuid ja põhjendatud vastuväiteid.

Saku Vallavalitsusele on esitatud projekteerimistingimuste taotlus detailplaneeringu olemasolul detailplaneeringu tingimuste täpsustamiseks **Vindi tee 7 (71801:001:0739) kinnistul Männiku külas Saku vallas.**

Tegemist on Saku Vallavalitsuse 28.12.2004 korraldusega nr 1568 kehtestatud Verono kinnistu detailplaneeringu krundiga pos 4. Projekteerimis-

tingimustega täpsustatakse detailplaneeringus käsitletud hoonestusala ja arhitektuurilisi, ehituslikke või kujunduslikke tingimusi ehitusseadustiku § 27 lõike 4 punktide 2 ja 4 alusel. Ehitusseadustiku § 31 lõikest 1 tulenevalt korraldame projekteerimistingimuste andmise avatud menetlusena.

Alates **26.11.2024** kuni **10.12.2024** korraldame projekteerimistingimuste eelnõule, tööaegadel Saku Vallamajas (Juubelitammede tee 15, Saku alevik) ning valla kodulehel avaliku väljapaneku (www.sakuvald.ee/projekteerimistingimuste-avalikustamine).

Avaliku väljapaneku jooksul on huvitatud isikul ja isikul, kelle õigusi võib projekteerimistingimuste andmine puudutada, võimalus esitada eelnõu kohta kirjalikke ettepanekuid ja põhjendatud vastuväiteid.

DETAILPLANEERINGUD

Saku Vallavolikogu 17.10.2024 otsusega nr 32 lõpetati Saku alevikus **Raudtee tn 12 maaüksusel** algatatud detailplaneeringu (DP) menetlus. DP algatati Saku Vallavolikogu 12.10.2017. aasta otsusega nr 61.

DP eesmärk oli Raudtee tn 12 maaüksuse kaheks elamumaa krundiks jaotamine, hoonestusala ja ehitusõiguste määramine, lisaks olemasolevatele hoonetele, üksikelamu ja abihoonete ehitamiseks. DP-st huvitatud isik esitas avalduse Raudtee tn 12 maaüksuse DP menetluse lõpetamiseks.

Ajavahemikul **09.12. – 23.12.2024** on **avalikul väljapanekul Saku valla**

Jälgimäe küla Teeääre, Toominga, Küünimäe, Uueoti maaüksuste ja Metsääre maaüksuse osa ja lähiala detailplaneering (DP).

DP võeti vastu Saku Vallavalitsuse 15.10.2024. a korraldusega nr 676.

DP ala koosneb Teeääre, Toominga, Küünimäe, Uueoti maaüksustest ning Metsääre maaüksuse osast. Plan. ala suurus on ~ 13,1 ha.

DP-ga jaotatakse ala äri- ja tootmis- maa ning transpordimaa kruntideks ning määratakse ehitusõigus äri- ja tootmis- hoonete ning alajaama ehitamiseks.

DP on kooskõlas ÜP-ga. DP elluviimisega ei avaldata olulist mõju tegevuse ala ja selle lähiümbruse majandus-, sotsiaal-, kultuuri- ja looduskeskkonnale.

Avaliku väljapaneku jooksul on igal isikul õigus avaldada DP kohta arvamust.

Üksnurme küla **Uus-Vahtramäe maaüksuse osa ja lähiala detailplaneeringu (DP) avalik arutelu toimub 02.12.2024 kell 16 Saku Vallamajas** (Juubelitammede tee 15, Saku alevik). DP oli avalikul väljapanekul ajavahemikul 07.10. – 21.10.2024. Avalikustamise ajal laekus DP-le üks vastuväide seoses planeeringu liikluskorraldusega.

Planeeringute dokumentidega on võimalik tutvuda geoinfosüsteemis EVALD, Saku valla kodulehel ning tööaegadel Saku Vallavalitsuses (Juubelitammede tee 15, Saku alevik).

OLULISED NUMBRID

Hädaabinumber	112
(kiirabi, pääste, politsei)	
Perearsti nõuandeliin	1220
Piirkonnapolitseinik	
Enely Meho	5887 1994
Piirkonnapolitseinik	
Kätlin Murre	5855 7455
Vastuvõtt kokkuleppel	
Volitatud loomaarst	504 1060

Vallavolikogu

17. oktoobri volikogu istungil osales 15 liiget, puudus kuus.

- Võeti vastu Saku valla arengukava 2025–2035.
- Kinnitati Saku valla kliima- ja energiakava 2030.
- Lõpetati detailplaneeringu koostamine Saku valla Saku aleviku Raudtee tn 12 (katastritunnus 71801:001:1480) maaüksusel.

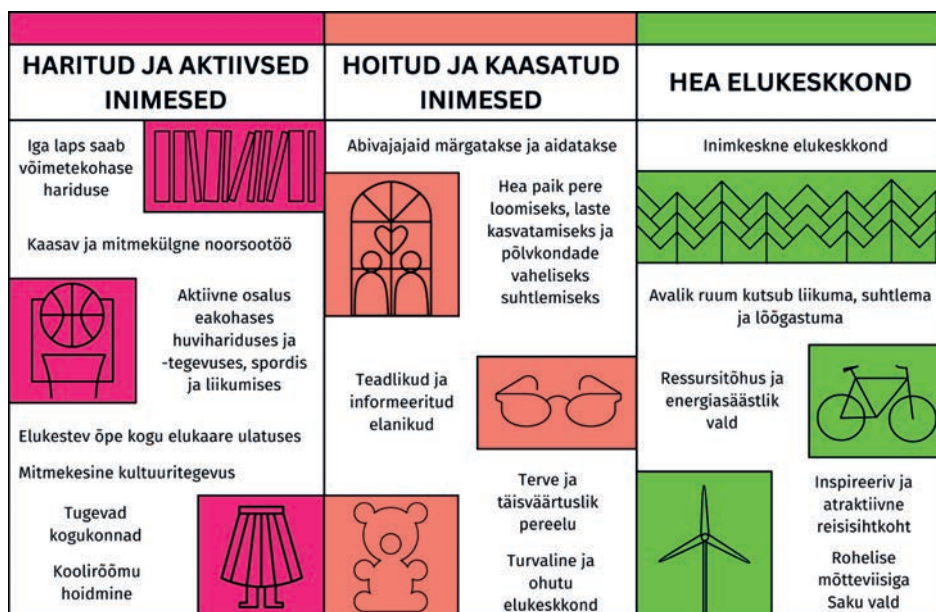
Saku Vallavolikogu kinnitas uue arengukava 2025–2035

HELE-MALL KINK | arendusspetsialist

Sel korral olid arengukava koostamisse kaasatud erinevad sihtrühmad – kogukondade ja külade eestvedajad, noored ja ettevõtjad. Toimus kaks avalikku üritust – visioonipäev ja strateegiapäev, kus said osaleda vallaelanikud.

Arengukavas on kolm strateegilist suunda: haritud ja aktiivsed inimesed, hoitud inimesed ja hea elukeskkond.

Arengukava on ennekõike strateegiline töödokument, mille alusel viiakse ellu tegevused ja tehakse investeeringud, mis kajastuvad eelarvestrateegias. Vallal on teisigi arengudokumente või tegevuskavasid, millele on viidatud arengukavas, kuid mille elluviimiseks nähakse ette rahalised vahendid eelarvestrateegias. Seega on oluline alati arengudokumente vaadata koos eelarvestrateegiaga.

Arengukava on ajas muutuv ning sellele saab esitada ettepanekuid iga aasta 1. sep-

tembriks. Tutvu uue arengukavaga valla veebilehel www.sakuvald.ee/arengukavad.

Saku vald sai uue kliima- ja energiakava

KERLI LAUR | arendus- ja keskkonnateenistuse juht

Oktoobri lõpus jõustus Saku valla kliima- ja energiakava 2030 ning Harku, Saku ja Kiili valdade kliima- ja energiakava 2030. Koostatud kava on valdkondade ülene arengudokument, mis toetab valla arengukava ning seab strateegilise sihi saavutada aastaks 2050 kliimanetraalsus ja kohaneda kliimamuutustest tingitud mõjudega.

Saku valla kliima- ja energiakava esimene pool annab ülevaate hetkeolukorrast ja kliimariskidest. Kava teine osa seab eesmärgid ja täpsustab tegevused. Kokku on kavas käsitletud üheksat valdkonda: tervis, sotsiaalhoolkanne ja päästevõimekus; maakasutus

ja planeerimine; looduskeskkond ning loodus- ja maavarad; majandus, sh keskkonnahoidlikud riigihanked ja ringmajandus; biomajandus; kogukond, teadlikkus ja koostöö; taristu ja ehitised; liikuvus; energeetika ja varustuskindlus.

Kliimamuutustega kaasnevatest riskidest mõjutavad Saku valda geograafilisest asendist ja asustustiheduse kasvust tingituna enim kuumalainetest põhjustatud soojusaarte teke, külmalained, haavatavus tormidest ja ulatuslikest sademetest ning üleujutustest, metsa- ja maastikupõlengud ning nullilähedase temperatuurikõikumisega tekkiv libedus

ja taristu kahjustada saamine. Juhul kui kliimariskidega ei arvestata, võivad kliimamuutused ohustada kvaliteetse elukeskkonna tagamist. Saku valla kliima- ja energiakavas on välja toodud üle 70 erineva tegevuse, mis maandavad riske ja toetavad kliimamuutustega toimetulekut ning vähendavad Saku valla kasvuhuonegaaside, eelkõige süsihappegaasi emissiooni.

Kliima- ja energiakavaga saab tutvuda Saku valla kodulehel:

www.sakuvald.ee/kliima-ja-energiakava

Kliima- ja energiakava koostas OÜ Energex Energy Experts.

9. DETSEMBRIL TUTVUSTAB RIIK KAEVANDAMISE PLAANE SAKU VALLAS

Regionaal- ja Põllumajandusministeerium kutsub osalema Harju maakonna maavarade teemaplaneeringu koostamiskohale, mis toimub 9. detsembril kell 18 Sakus, Teaduse 1 esimese korruse saalis.

Koosolekul tutvustatakse potentsiaalseid ehitusmaavarade kaevandamiseks sobilikke riigi huviga alasid Harju maakonnas ja oodatakse

kohalikke elanikke nende osas kaasa rääkima.

Täpsemat infot leiab teemaplaneeringu kodulehelt www.harjumaavarad.ee. Lehelt on leitav ka planeeringu kaardirakendus.

Teemaplaneeringu eesmärk on koostöös kohalike kogukondade ja omavalitsustega kaardistada ja kokku leppida alad ehitusmaavarade uurimiseks ja kaevandamiseks, et panustada varustuskindluse

tagamise aastani 2050 ning määrata alade prioriteetsus. Alade määramisel seatakse tingimused kaevandamisega seotud tegevuste negatiivsete mõjude leevendamiseks ja karjäärade korrastamiseks.

Küsimustega võib pöörduda teemaplaneeringu projektijuhi Agnes Lihtsa poole, tel 5819 0538, e-post agnes.lihtsa@agri.ee.

MTT fondi projektitoetused

HELE-MALL KINK | arendusspetsialist

Saku valla 2024. aasta mittetulundusliku tegevuse toetusfondi teisest taotlusvoorst toetati järgmisi projekte.

Toetuse saaja	Projekti nimi	Toetus eurodes
SPORDIVALDKOND		
MTÜ Urban Style	Saku tantsupäev	1 548
MTÜ Saku Korvpalliklubi	Saku KK noortevõistkondade osalemine Eesti meistrivõistlustel ja karikavõistlustel	2 995
Saue Taekwondoklubi	Saku Taekwondo Open 2025	2 250
EESTI SOFTPALLI BASEBALL5 LIIT MTÜ	Baseball5 Baltic Open 2024 meistrivõistlused	830
EESTI SOFTPALLI BASEBALL5 LIIT MTÜ	2024 Baseball5 Youth Euroopa Meistrivõistlustel osalemine	3 000
MUU TEGEVUSVALDKOND		
Mittetulundusühing Metsanurme	Külamaja kriisikindlaks	1 980
MTÜ Turvaline Saku	Kriisikoolituste korraldamiseks valmis!	2840

Toetuse saaja	Tegevusala	Toetus eurodes
ÜKSIKISIKU TOETUS		
Kaira Heleri Kiis, Oliver Annes Kabel	võistlustants	400
Rihard Leinsalu	jetisport	400
Daisi Padumäe	kulturism	897
Gloria Prants	koorimuusika	420
Ivar Raig	kergejõustik	942
Arles Taal, Liivika Breivel-Taal	jahilaskmine	936
Danil Turilov	taipoks	696

Toetuse saaja	Spordiala	Toetus eurodes
ÜKSIKISIKU TOETUS RESERVIST		
Johann Hansman	Motokross	300
Kalli Kirisma	Klassikaline jõutõstmine	365
Kirke-Riin Laugen	Klassikaline jõutõstmine	405
Saara Lotta Krusell	Tantsukunst	430

Kiisa spordiväljak Lauulu tänaval on ametlikult avatud

ANNIKA KUBJA

Oktoobris avati Kiisal Lauulu tänaval spordiväljak, kus saavad aktiivselt aega veeta igas vanuses liikumishuvilised. Lisaks väljõusaalile ja rannavolle väljakule on seal multiväljak, kus saab mängida nii korvpalli, jalgpalli, võrkpalli kui tennist.

MTÜ Kodukoht Kiisa korraldas avamisel meeoluka ja sportliku programmi. Ott Kiivikas tegi väljõusaalis kõigile huvilistele näidistreeningu, jagas kasulikke nõuandeid ja mis kõige tähtsam – motivatsiooni. Rannavõrkpalliväljakul toimus Kiisa-Tallinn sõprus-

kohtumine ja lisaks sai võistelda korvpalli vabavisetes. Spordiväljaku põhiprojekti tegi TPK Projekt OÜ, maastikuarhitektuurse osa koostas OÜ Deverde. Ehitas Lars Laj Eesti OÜ, järelevalvet tegi Entecon OÜ. Väljaku kogumaksumus oli 285 800 eurot.

Aiajätmeid ei tohi viia võõrale kinnistule – komposti neid ise või vii jätmejaama

MERILI RING | keskkonnakaitse inspektor

Igal sügisel saame aina enam teateid aia- ja haljastujätmete võõrale kinnistule viimise kohta. Tihti leiavad omanikud, et nende maale on toodud kartulivarsi, niitmisjääke, puulehti, oksa, puuvilju ja muud sarnast.

Aia- ja haljastujääde on nagu iga teine jääde, mida tuleb käidelda vastavalt kehtestatud nõuetele. Kuigi vahel arvatakse, et aiaprahi viimine metsa alla või tühjalt seisvale krundile on lubatud, sest kõduneb seal ära, siis **igal kinnistul on peremees ja mitte keegi ei soovi, et prügi ladestatakse tema maale**. Lisaks levivad laialdaselt mitmesugused võõrliigid, mille edasi kandumist mittenõuetekohane aiajätmete

käitlus soodustab ning seda hoolsam tuleb oma aiajätmetega tegelemisel olla.

Saku valla jäätmehoolduseeskiri näeb ette aia- ja haljastujätmete kompostimise oma kinnistul või jätmete üleandmise jäätmekäitlejale. Kuni 600 l aia- ja haljastujätmeid on Saku valla elanikul võimalik Saku jätmejaamas üle anda tasuta, suurema koguse üleandmisel rakendub teenustasu 3,54 eurot/m³. Jätmete võõrale kinnistule ladestamine ei ole lubatud. Jätmehoolduseeskirjas toodud nõuete eiramisel karistatakse rahatrahviga kuni 800 eurot.

Foto: Merili Ring

Kiisa jäätmepunkti uued lahtiolekuajad

Käesoleva aasta detsembrist muutuvad Kiisa jäätmepunkti lahtiolekuajad. Punkt on avatud **esmaspäevast pühapäevani kell 9–19**.

Jäätmepunkt asub Kiisa alevikus Pargi tn 1. Kohalikud elanikud saavad seal TASUTA üle anda:

- ♦ paberit ja kartongi
- ♦ pakendit (metall-, plast- ja klaaspakend)
- ♦ elektroonikajätmeid
- ♦ ohtlikke jätmeid (vastu võetakse värve, trükivärve, liime, vaikusid, lahusteid, õli ja rasva, lumineestsentslampe, patareisid ja akusid, ohtlike ainetega saastunud pakendeid)
- ♦ klaasi (nt lehtklaasi)
- ♦ plasti (plastist pesukausse, kanistreid, ämbreid, mänguasju, ehituslikku plasti vastu ei võeta).

Kiisa jäätmepunkt on detsembrist avatud E–P kell 9–19.

Foto: Merilin Piirsalu

Bussidest, peatustest ja sõidu valideerimisest

Peep Pukk, majandusteenistuse juht

Juba aasta on kõigil valla elanikel võimalik sõita vallasisestel bussiliinidel, sest senised õpilasliinid muudeti avalikeks. Muudatus tingis olukorra, kus nn nõudepeatuste asemel tuli rajada ametlikud peatused, need tähistati ning kanti vastasse registrisse.

Peatuste rajamisel said esimesena püsti peatuste tähised, et bussid saaks kohe sõitma hakata. Nii riigiteel kui kohalikul teel rajatavatele peatustele kehtivad samad nõuded. Riigiteedel asuvatele peatustele on vaja kooskõlastust Transpordiametilt ja see on viivitanud ootealade rajamist. Protsess on kestnud mitu kuud, jätkuvalt

ootab vallavalitsus ameti kooskõlastust ning seetõttu peavad sõitjad paraku taluma mõnda aega ebamugavusi.

Peatuste arv ulatub ligi neljakümneni, esimesena ehitatakse ootealad liiklusohtlikumatesse kohtadesse, näiteks Metsanurme, Kasemetsa tee jt. Aprilli tee ja Väikemetsa tee peatustes, kus lapsed peavad bussi ootama, parendatakse tingimusi samuti esimeses järjekorras.

Vald on vedajaga kokku leppinud, et kuni ootealade valmimiseni peatuvad bussid kriitilistes kohtades peatuse läheduses teeotstes või veidi laiema teepeenraga lõikudes.

Jätakuvalt tuletame sõitjatele meelde valideerimise kohustuslikkust. Bussi suurus otsustatakse ja marsruut koostatakse valideerimisandmete alusel.

Head lapsevanemad! Palun tuletage oma lastele meelde, et õpilaspileti piiksutamine on väga vajalik. Saku vallas on kõik õpilased läbinud koolituse, kus selgitati, miks on oluline bussi sisenemisel oma piletit piiksutada. Sellega annab ta märku: „mina olin siin, see buss on mulle vajalik“.

Sõiduplaanid on avalikud veebilehel www.peatus.ee ja Saku valla ning koolide kodulehtedel.

Kuidas kaitsta veetorusid külmumise eest: praktilised näpunäited koduomanikele

AS Saku Maja | veemajandus

Eestis on talviti sageli karmid ilmastikutingimused, kus temperatuur võib langeda ja püsida alla nulli mitu kuud. Sellised ilmastikuolud toovad kaasa veetorude ja veearvestite külmumise ohu. Ohtlikuim on ilmamuutuse aeg, kui õhutemperatuur pärast külmalainet tõuseb. Kui vesi torudes külmub, võib see põhjustada alguses veekatkestuse ning halvemal juhul torude lõhkemise ja ulatusliku veekahjustuse. Anname praktilised näpunäited, mida koduomanikud saavad lihtsasti enne külmade saabumist järgida. See säästab tarbetust asjaajamisest ja veelgi tarbetumatest lisakuludest.

Paigalda torud õigele sügavusele

Külmumise ärahoidmiseks tuleb veetorud paigaldada allapoole maapinna külmumise piiri ehk 1,8 meetrit maapinnast. Kui see pole võimalik, tuleb paigaldada torude peale isolatsioon. Oluline on ka veetoru majasisendi koht – see tuleb samuti teha külmumise piirist sügavamale. Tihti eksitakse just selles ja toru külmub majja sisenemise kohas. **Torude elektrilist soojendamist AS Saku Maja ei luba!** Toru külmudes suureneb jäätunud vee maht ning see on ohtlik just metalltorude puhul, mis võivad puruneda. Plastik annab vee paisumisele järele, kuid korduv jäätumine võib neidki kahjustada.

Arvesta veemöödusõlme ning vee- arvesti asukoha temperatuuriga

Igapäevaselt kasutatavates hoonetes on soovitatav vaadata hoolega üle kogu veevõrk ja veenduda, et külm ei pääse torudele ligi. Arvestit saab kaitsta külma eest näiteks „külmavallvuri“ või õliradiaatoriga. Erilist tähelepanu peaks pöörama veetoru majasisendi kohtadele ja keldriruumidele, sealhulgas akendele. Temperatuur veemöödusõlmes ei tohi langeda alla +4 kraadi. Kui veearvesti asub kaevus, tuleb soojustada kaevukaas. Selleks sobib näiteks 100 mm penoplast, millest tuleb lõigata kaevukaane suurune kate ja asetada see kaane alla. Lahenduseks võib olla ka küttekeha paigaldamine veemöödusõlme.

Foto: Pixabay

Veevariid saab vältida peakraani sulgemisega ja kinnistu veetorustiku tühjendamisega. Eriti soovitatav on seda teha suvilates ja teistes harva kasutatavates hoonetes. Kraani sulgemiseks tuleks ühendust võtta Saku Majaga.

Kontrolli torustike seis

Kuna veetorud kipuvad külmuma eelkõige vanemates või hooajalise kasutusega majades, on hea mõte lasta spetsialistil enne külmade saabumist torustik üle vaadata ja kitsaskohtade avastamisel puudused kiirelt likvideerida. Arvesti kaitsmine külmumise eest on kliendi kohustus. Kui arvesti pole piisavalt hästi külma eest kaitstud ning see külmub, siis vahetatakse lõhki külmunud arvesti välja kliendi kulul – arvestama peab uue arvesti hinnaga 100 eurot + käibemaks. Alates käesoleva aasta 10. septembrist on veearvesti (ka külmunud) eemaldamine tasuline teenus. See maksab 57,11 eurot + käibemaks.

Kui veetoru või veearvesti on külmunud

Kui veetoru siiski külmus, ei tohi jäätunud toru hakata ise lahtise leegiga sulatama! Abi saamiseks tuleb pöörduda torutööde teenuse pakkuja poole, kellel

on kõik sulatamiseks vajalikud töövahendid ja -võtted.

Juba jäätunud torusid peab hakkama sulatama. Sulatamisel tuleb metall- ja plasttorude puhul käituda erinevalt. Metalltoru või kraani on võimalik lahti sulatada madalpinge vooluallikaga (kuni 42 V), kuid seda peaks tegema spetsialist. Metalltoru võib sulatada ka kütteelemendiga, näiteks leeklambiga. See ei anna tulemust, kui külmunud koht on maja veesisendist liiga kaugel. Samuti sobib kuum vesi, kuigi ka see võib mõne aja möödudes külmuma hakata. Plasttoru saab sulatada aurugeneraatori, kütteallika või sooja veega, kuid kindlasti mitte lahtise tulega. Alati on soovitatav kutsuda appi vastava ala spetsialistid. Iseseisval sulatamisel jälgige tuleohutust!

Katkise veearvesti tunneb ära purunenud klaasi või selle alla kogunenud vee järgi. Samuti on probleem, kui näit arvesti ekraanil ei muutu või seal on imelikud märgid. Arvesteid ei ole võimalik kuidagi ise parandada. Palume olukorrast teada anda Saku Majale.

Kõige viimaseks ning vaid ajutiseks abinõuks on mõistlikkuse piires veekraani nirisema jätmine, kuna vee liikumine torustikus takistab külmumist.

Talveks valmis! Koos saame hoida teed puhtad ja turvalised

RAIMO TARTO | vallamajanduse insener

Fotod: Merilin Piirsalu

Talve saabumine on alati veidi ettearvamatu – me ei tea täpselt, millal esimene lumi maha sajab, kuid kindlasti on see vaid aja küsimus. Talvised olud toovad mõistagi kaasa suurema koormuse teede hoolduses. Saku Vallavalitsus korraldab talihoonet kõigil valla teedel ning vajadusel ka nendel riigiteedel, kus toimub ühistranspordiliiklus. Lisaks hooldab vallavalitsus tingimustele vastavaid erateid, sealhulgas aiandusühistutele kuuluvaid avalikke erateid.

Mis ajaks peavad lumised teed olema hooldatud?

Tavaolukorras peavad Saku valla tänavad olema nõuetekohaselt hooldatud tööpäevadel hiljemalt kell 7 ja nädalavahetustel kell 8. Hooldaja peab lume eemaldamise korraldama nii, et koheva lume paksus sõiduteedel ei ületaks 8 cm ja kõnniteedel 4 cm, märja lume paksus ei tohi samuti ületada 4 cm. Maksimum hooldustsükliks jäävad vastavalt seisunditaseme nõuetele vahemikku 5–12 tundi.

Juhul, kui lumesadu algab näiteks kell 4 hommikul, peab arvestama asjaoluga, et nõutud ajaks ei pruugi hooldaja teid ja tänavaid kogu hooldepiirkonnas puhtaks saada.

Üldjuhul puhastatakse esmalt kõige intensiivsema liiklusega teed, siis koolide ja lasteasutuste parklad ja nende juurdepääsud ning siis ülejäänud teed.

Rasked ilmastikuolud

Kui transpordiamet kuulutab välja rasked ilmastikutingimused Harjumaal, tähendab see, et need tingimused

hakkavad kehtima ka Saku vallas. Raskete ilmastikuolude korral on hooldaja kohustus hooldada eelkõige intensiivse liiklusega teid. Väiksemaid teid ja tänavaid hakatakse puhastama pärast raskete olude lõppemist. Seetõttu peab arvestama võimalusega, et autoga kodutänavale pääsimine võib võtta oodatust kauem aega.

Rasketeks ilmastikuoludeks loetakse järgmisi juhtumeid:

- väga intensiivne lumesadu, sajuhulk 20 mm ja üle selle 12 tunni või lühema aja vältel;
- tugev tuisk, lumesadu ja tuule kiirus valdavalt üle 15 m/s 12 tunni või enama aja vältel;
- eriti ohtlik jäide, ladestuse diameeter 20 mm ja üle selle;
- eriti ohtlik jää ja sulalume ladestus, diameeter 35 mm ja üle selle.

Mida elanikud ise saaksid sujuva liiklemise heaks teha?

Selleks, et liiklemine oleks sujuv ka suurte sadude korral, sõltub mõnikord üsna palju tee ääres elavatest elanikest.

Lumelükkamist takistavad tee äärde parkivad autod. Nii mõnigi kord on jäänud tee hooldamata seetõttu, et autosid ei pargita oma kinnistule, vaid tänav äärde, mistõttu ei jää hooldemasinal enam piisavalt ruumi töö tegemiseks. Avalikud parkimiskohad tuleb pikemalt seisvatest sõidukitest vabastada, sest need võtavad ära parkimiskohad ja takistavad lume lükkamist. See on valdavalt küll tiheasustuste piirkondade mure, kuid mitte ainult. Sama probleem võib tekkida tänavatel, kus mõlemal pool on äärekivi. Siis jääb parkiva

sõiduki ja äärekivi vahele nii vähe ruumi, et hooldemasina sahk ei saa seal tööd teha.

Kortermajade elanikud peaksid maja ümbruses oma autode parkimiskohad lumevabad hoidma. On tekkinud olukordi, kus kuhjuva lume tõttu pargitakse autod järjest rohkem keset teed, kuni hooldemasinal tee läbimiseks enam ruumi ei jää. Arvestada tuleks sellega, et minimaalne saha laius on 2,5m + turvaala. Saku alevikus on kortermajade ümbruses probleeme olnud eelkõige Uus-Saku ja Kannikese tänaval.

Palju on olnud küsimusi kinnistute värvate esiste hooldamisega ning saha tööst jäänud lumevalli teisaldamisega. Hooldajaga sõlmitud lepingus ei ole sätestatud kohustust lumi värvate eest teisaldada. Sellise tingimuse sisseseadmine muudaks teenuse vallaelanikele ebamõislikult kulukaks. Tingimustest lähtudes on hooldaja teinud ajalise arvestuse, millise tehnika ja kiirusega tööd tehes jõuaks ta õigeaegselt kokkulepitud tingimused täita. Seetõttu tuleb igal eramaja omanikul maja esine sahkamisest tekkinud vallist puhas hoida ning see on tema panus talvisesse hooldamisse. Vall tekib paratamatult, olenemata sellest, millist saha hooldaja kasutab.

Soovitame kindlasti kõikidel kinnistu omanikel üle vaadata krundil kasvavad hekid, põõsad ja puud, et need ei ulatuks teemaale. Kui krundiga piirneval alal on puid, põõsaid või haljastust, mida saamees ei pruugi näha, siis peaks need ära märgistama. Ikka selleks, et masin saaks turvaliselt tööd teha. Kui väljaspool kinnistu piire teemaal kasvav puistu

ohustab hooldemasinat, on vallas õigus see eemaldada või hooldeteenuse osutamist keelduda.

Kui olete pannud oma kinnistust väljapoole tee äärde teemaale kive või muid kaunistusi, tuleb need talveks eemaldada või vähemalt ära tähistada. Tihti ei ole neid rohke lume korral võimalik märgata ja hooldemasina juht ei vastuta nende kahjustumise või oma kohalt ära lükkamise eest. Samuti on sellised kivid sahal ohtlikud.

Eratee hooldamisest

Erateid, mida vald on juba hooldama hakanud, hooldatakse ka eeloleval hooldeperioodil, kuid järgnevaga peavad arvestama kõik praegused ja tulevased eratee omanikud, kes soovivad valla teede hooldust.

Kuna vald on avalikku teenust osutav asutus, ei tohi valla hooldatava tee omanik teha takistusi avalikuks liiklemiseks ka teistele valla kodanikele. Seetõttu ei sõida hooldemasin kindlasti nendele teedele, millele on ette pandud eratee märk, sissesõitu keelav märk või teel on suletud väravad. Kui tee omanik soovib vaid tee osalist hooldamist, saab hooldatava osa pikkusest juhile teada anda just eelnevalt nimetatud piirangu.

Kui lahti lükatav tee on pikem kui 100 m, peab tee lõpus olema ümberkeeramise võimalus. Lühemaid kui 25 m pikkuseid löike hooldab tee omanik ise.

Tihti on erateed vaid pinnasteed, milles rattajäljed on madalamal ümbritsevast pinnasest. Sellise tee hooldamisel on paratamatu, et sahk võib kahjustada

tee keskel või tee ääres olevat haljastust. Kui omanik soovib sellise tee hooldamist ning hooldamise käigus saab pinnas kahjustada, ei ole hooldajal kohustust seda hiljem korrastada. Eratee omanik peab ise piirama tee äärse puistu nii, et see ei kriibiks ega kahjustaks hooldemasinat. Samuti tähistab tee omanik oma teel tähispostidega kõik objektid, mis võivad muidu hoolde käigus märkamata jääda ja kahjustada saada.

Kui tiheasustuses paiknev aiandusühistu soovib oma siseteed samuti valla poolt korraldatud talvise lumelükkamisega liita, siis sellise tee hooldamise soovi saab valda esitada vaid tee omanik, milleks on aiandusühistu. Avalduse peab tegema juhatuse liige, lihtsalt tee ääres elav inimene sellist avaldust esitada ei saa.

Hajaasustuses asuvate erateede hooldusesse võtmisel jääb alles piirang, et tee ääres peab olema vähemalt neli majapidamist, millest 100%-l on üks täiskasvanud pereliige kantud 1. jaanuari seisuga Saku valla elanike registrisse.

Saku valda sissekirjutust mitte omavate elanike teedel vald hooldust ei teosta.

Kui soovite, et vald alustaks teile kuuluvate eratee hooldamist ja see tee vastab eelnevalt kirjeldatud tingimustele, saatke vabas vormis taotlus e-posti aadressile saku@sakuvald.ee. Kui taotlus otsustatakse rahuldada, alustatakse hooldamist üldjuhul taotluse esitamisele järgneval kalendrikuul.

Kui keegi soovib, et tema teed valla poolt enam ei hooldataks, tuleb sellest samuti valla e-posti aadressile vabas vormis teada anda.

JÄRELEVALVE JA OLULISED KONTAKTID

Saku vald on jagatud kolmeks hooldepiirkonnaks. Perioodil 11.2023–04.2027 osutab talihooldeteenust:

- ♦ **Saku alevikus Avantirent OÜ**, kontaktisik **Veiko Toom**, tel 515 1959, e-post: info@avantirent.ee.
- ♦ **Saku valla põhjapiirkonnas RIAB Teedehitus osahing**, kontaktisik **Sten Tauts**, tel 5344 8851, e-post: sten@riab.ee.
- ♦ **Saku valla lõunapiirkonnas Heilori OÜ**, kontaktisik **Heilo Randmaa**, tel 5552 5279, e-post: info@heilori.ee.

Riigimaanteede talihooldust korraldab Transpordiamet ning sõiduolude kohta jagab infot maanteeinfokeskus telefonil 1510. Palju infot on ka veebilehel tarktee.mnt.ee.

Saku Vallavalitsuse tellitava teede talihooldde järelevalvet teostab majandusteenistus. Üldjuhul kontrollib hooldepartnerite tööd vallamajanduse insener Raimo Tarto raimo.tarto@sakuvald.ee, kuid vajadusel asendavad teda taristuinsener Aigar Pruul, teedainsener Kalev Eensaar või majandusteenistuse juht Peep Pukk. Valvetelefon on 671 2407, valla üldine e-posti aadress saku@sakuvald.ee. Majandusteenistust peaks informeerima juhul, kui mõni teelõik on jäänud hooldamata, kuid arvestada, et otsese info saab kõige kiiremini hooldepiirkonna kontaktisikult.

Kui on juhtunud õnnetus, teel on takistus või auto, mille juht on lahkunud, tuleb helistada telefonile 112.

TALIHOLDUSE MEELESPEA – KUIDAS KOOS PAREMINI TOIME TULLA

- ♦ Et vallid ei läheks väga kõrgeks ja teed kitsaks, siis lükatakse lund ka haljasaladele. Palume mõistvat suhtumist!
- ♦ Kui krundiga piirneval alal on puid, põõsaid, haljastust, mida sahamees ei pruugi näha, siis palume selle märgistada.
- ♦ Palun vabastage avalikud parkimiskohad pikemalt seisvatest sõidukitest, sest need võtavad ära parkimiskohad ja takistavad lume lükkamist.
- ♦ Riigimaanteid, sh teeületuskohti puhastab Transpordiameti hoolduspartner. Kohati lükkab suur sahk valli kõnniteedele, kuid alati ei pruugi valla sahk samal ajal sinna sattuda ja ülekäikude puhastamine võtab aega.
- ♦ Eelmisel talvel seisis jalgrattad kogu talve mitmes kohas. Palun hoolige oma varast ja pange need talvekorterisse. Nii on ka lume koristamine lihtsam.

Olge talihooldde tegijate vastu sõbralikud ja andke oma ettepanekutest hooldajatele teada. Positiivne suhtumine tagab parima tulemuse!

Ettevõtlik külaskäik Ylőjärville

ANNELI KANA ja HEDWIG SEAVER | Saku Tour OÜ

Saku ja Ylőjärvi valla vahel sõlmiti sõprusleping juba 1990ndate alguses. Täna on Ylőjärvi oma 33 000 elanikuga suisa linnaks kasvanud. Suhteid on 30 aasta jooksul arendatud mitmel moel – kultuuri- ja noorsoovahetus ning vallaametnike ja kohalike poliitikute külaskäigud.

9.–10. oktoobril toimus kohaliku ettevõtte Saku Tour eestvedamisel ja korraldusel Saku ettevõtjate külaskäik Ylőjärville. Kahepäevase programmi sisse mahtus seitsme ettevõtte külastus, lisaks lõuna restoranis **Vanha Rääkkä** ja õhtusöök **Iloisen Pojan Street Food Baaris** ning majutus hotellis **Oma Hotelli**. Ylőjärvi volikogu saalis andis arendusjuht Mari Ruissalo ülevaate oma valitsuse tegemistest, meie võõrustajaks oli Ylőjärvi ettevõtlusteenistus. Just see-sugune üksus, kus kolm töötajat, tegeleb omavalitsuse tasandil ettevõtluse arendamisega, seda ikka koostöös ettevõtjate ja nende ühendustega. Ettevõtlusalases koostöös on meie sõbrad meist paraku kaugel ees. Sel sügisel tähistab Ylőjärvi ettevõtjate liit 60. sünnipäeva.

Lisaks meie tegusale ettevõtjate seltskonnale liitusid reisiga Saku vallavanem ja abivallavanem. Nõnda olid ettevõtlusjutud sisukamad ja tegevusi vaadati nii omavalitsuse kui ettevõtjate poolt.

Külastatud paigad andsid suurepärase ülevaate sõprusomavalitsuses toimuvast. Ylőjärvi on Pirkanmaa maakonna pealinna Tampere naaber ning tegemist on Helsingi järel ühe kiiremini areneva ja kasvava piirkonnaga. Ettevõtlus areneb, inimesi tuleb aina juurde.

Kovakivi OY on 110 aastane pereettevõtte, kus tegevjuhiks neljanda põlvkonna esindaja. Kovakivil on neile kuuluv halli graniidi karjäär, kust kaevandatakse juba 1970. aastast. Kivitoodangut valmistatakse peamiselt hoonete ehituseks ja tänavakatteks. Muide – Tallinna Vabaduse väljak on just Kovakivi graniidist.

Lehtovuori OY, samuti pereettevõtte, on spetsialiseerunud nutikate ja innovaatiliste lahendustega avaliku ruumi ja elukeskkonna tarvikute valmistamisele. Selleks on nutikad linnaruumi prügikastid, mis suruvad prügi ise kokku

ja kutsuvad prügifirma kohale, kauakestvad pingid, innovaatilised jalgratahoidikud jmt. Tooteid eksporditakse üle Euroopa. Ilmselt arvasid võõrustajad, et ega sakukaid õlleta jätta saa, nii külastasime kohaliku väikepruulikoda **Mad Finn Brewery**. Lisaks laialdasele õllevalikule on pruulikojas kohapeal tap-ruum ja väike pizzabaar. Püsiklientuur täidab nädalalõppudel baariruumi ning tooteid müüakse nii kohalikes kauplustes kui ka e-poes.

Kes siis eestlastest ei teaks erkrohelisi Avanti-masinaid. Seda aga, et nende peamine „kodu“ on just meie sõprusvallas, ei pruugita teada. **Avant Tecno OY** on tunnustatud masinaehitaja, kelle tootmispind pidevalt laieneb ja testdroom võimaldab masinad sättida parimale kvaliteedile vastavaks. Külastajatele korraldatakse ka tehasetuure ja lahtiste uste päevi. Pereettevõtte **Dynaset OY** sai 1986. aastal alguse koduses garaažis, kus insenerihariduse ja ettevõtlusgeeni omanik otsustas hakata tootma mobiilseid hüdraulikaseadmeid. Nüüdseks on Dynaset kasvanud rahvusvaheliseks ettevõtteks, mille esindus on Hiinas ja edasimüüjad 80 riigis ning lähiaastate plaan on tootmist kahekordistada.

Muljetavaldav oli ettevõttes valitsev mõnus õhkkond, naeratavad töölised ja nende üle uhked juhid. Täna on tegevjuhi kohale asunud ettevõtte asutaja tütar.

Mokkamestarit on väike ja kompaktne kohvi röstikoda, mis on tegutsenud juba 34 aastat. Kohapeal röstitakse vastavalt sortimendile, aga ka vastavalt kliendi soovile kas heledat, keskmist või tumedat rösti. Kohv jahvatatakse ja pakendatakse. Olemas on ka väike pood ja degusteerimisruum. Omanik meenutas muuhulgas vaimustusega Tallinna kohvifestivali külastust. Viimane kiirvisiit viis meid tehasepoodi nimega **Suomen Sukkamestarit**. Sokivalik oli lai ja materjalid sügisele kohaselt alpakavill, meriino-vill, bambus jmt.

Viimased paar tundi Pirkanmaal veetsime Tampere, kus kohaliku giidi juhtimisel avanesid lood Tampere koskede mõjust suurtööstuse arengule (elektrijaam, Finlaysoni puuvillatööstus) ning vaated kahe järve vahel paiknevast kaunist linnast.

Reisiseltskonna ühine otsus oli selgesõnaline – selliseid kogemusreise tuleb jätkata. Seda **SakuTour** ka lubab ning meil on juba uued plaanid küpemas!

Reisiseltskond ja võõrustajad Avant Tecno külaskäigul.

Foto: erakogu

Virtuaalsed jõuluostud turvaliseks: hoia oma raha ja andmed kaitstud

TRIIN ŠKUBEL | Politsei- ja Piirivalveamet

Kohe on kätte jõudmas aasta tähtsaimad pühad – jõulud. See peaks olema ilus aeg, kus ollakse koos, küpsetatakse piparkooke, tuntakse rõõmu üksteise seltskonnast ja tehakse kallitele inimestele kingitusi.

Kahjuks on jõulud seotud ka kurvamate emotsioonidega. Kui inimesed pöörduvad kingituste soetamiseks interneti, jäädakse tihti soovitud esemest ilma, saadakse vale või katkine asi või kurvematel juhtudel kaotatakse suur osa enda rahast.

Palume kõigil olla veebis ettevaatlik ja suhtuda väga kriitiliselt nii pakutavasse kui ka internetis leiduvasse teabesse. Üksnes omapoolsete turvaliste sammudega saate kaitsta oma isiklikke andmeid, privaatsust ja enda seadmeid. Mitte mingil juhul ei tohi kellelegi edastada pilte ega andmeid oma pangakaartidest. Kui inimene on mingil põhjusel sisestanud fiktiivsele koduleheküljele pangakaardi andmed või edastanud need kolmandale isikule, siis palume esimesel võimalusel pöörduda panga poole kaardi sulgemiseks ja tellida uus kaart.

Eestis enim kasutatud platvormidel (näiteks Facebook, Instagram) võib pidevalt sattuda fiktiivsete internetipoe reklaamidele, mis suunavad fiktiivsele internetileheküljele. Taoliste lehekülgede eesmärk on pangakaardi andmete saamine. Turvalisuse huvides soovitame enne internetipoest tellimuse tegemist aadressi kontrollida veebilehel www.scamadvisor.com. Seal saab informatsiooni, kui turvaline on lehekülg ja kas kasutajad on esitanud selle kohta kaebusi. Mida madalam on usaldusskoor, seda tõenäolisemalt on tegemist fiktiivse lehega. Sel juhul soovitame tungivalt kaaluda tehingu ärajätmist. Suure tõenäosusega võib tegemist olla õngitsuslehega, mille eesmärk on saada enda valdusesse pangakaardi andmeid.

Et kõrvalistel isikutel puuduks võimalus pangakaardiomaniku teadmata tehinguid teha, soovitame deaktiveerida pangakaardidel internetimakse võimekus. Selle tegevusega ei piirata tavamaksete teostamist, vaid ainult pangakaardi andmetega teostatavaid makseid. Kui internetimaksed on aktiveeritud, siis

juhul, kui kolmas isik saab kaardi andmed teada, saab ta neid kasutades ka maksta. Kui aga internetimaksed on deaktiveeritud, siis neid teha ei saa. Internetimakseid saab igaüks internetipangast aktiveerida ja välja lülitada. Täpsemate juhiste jaoks pöörduge oma panga poole. Meeles tuleb pidada, et kaardiandmeid ei saa kasutada üksnes internetikelmid. Juhul, kui kaart kaob ning sel on aktiveeritud viipe- ja internetimaksed, on leidjal võimalik kasutada kogu arvel olevat raha.

Soovitame olla kriitiline ka siis, kui teete internetis tehinguid eraisikuga. Kui ostate kauba eraisikult, siis loobute vabatahtlikult oma tarbijaõigustest ehk garantiist, taganemisõigusest jne. Kui toode ei vasta lubatule, lahendatakse Eestis vaidlused kohtus. Probleemide vältimiseks soovitame teha üksnes käestkätte tehinguid, mille käigus saate veenduda ostetava kauba vastavuses.

Üha virtuaalsemaks muutuv keskkond muudab meie elu ja toimetusi aina lihtsamaks, kuid sellega kaasnevad ka ohud. Osake ohte näha ja ära tunda!

Tähelepanuks kaupmeestele: 1- ja 2-sendised ning ümardamisreegel

Saku Sõnumid

Eesti pank teatab, et alates 1. jaanuarist 2025 on kõigil kaupmeestel kohustus füüsilistes müügikohtades ümardada ostukorvi lõppsumma viie sendi täpsusega, **kui ost sooritatakse sularahas**. Kui ostu eest makstakse sularahaga, tuleb müüjal ümardada ostukorvi lõpphind kassas üles- või allapoole lähima viie

sendini. Selle tulemusel on sularahas makstes ostukorvi lõpphind kuni kaks senti kallim või odavam.

Samas jäävad 1- ja 2-sendised pärast ümardamisreegli kehtestamist endiselt ametlikuks maksevahendiks – nendega saab ka edaspidi maksta ja neid tuleb vastu võtta.

Muudatuse rakendumiseni on jäänud vähem kui poolteist kuud. Kaupmeestel tuleb teha selleks ettevalmistusi kassasüsteemides, koolitada personali ning olla valmis kliente teavitama. Kõigil kaupmeestel on kohustus tagada valmisolek seaduse täitmiseks.

Foto: Pixabay

Saku noored Jaapanis – õpilasvahetuse erilised hetked

AGNE LUUR | Jaapani klubi

Oktoobris avanes kolmel Kurtna Kooli ja viiel Saku Gümnaasiumi õpilasel ning minul ja Maris Pajulal kui Jaapani klubi juhendajatel erakordne võimalus külastada Saku valla sõpruslinna Sakut Jaapanis. Kaugele ja võõrasse, kuid kultuuririkasse riiki reisimine oli enamat kui lihtsalt geograafiline vahemaa – see reis pakkus noortele täiesti uusi, silmaringi laiendavaid kogemusi. Õpilastele tähendas see tutvumist teistsuguse kultuuri ja haridussüsteemiga, mis rikastas nende maailmapilti ja õpetas palju ka iseenda kohta.

Õppetunnid ja sõprusuhted koolides

Jaapanisse saabudes ootas ees kohtumine Sakujoyama algkooli 6–7-aastaste sãrasilmsete õpilastega. Tutvustasime lastele Eestit, näitasime ühe lõbusa episoodi Lotte multifilmist ning kuulasime nende etteasteid. Lapsed kutsusid meid suure innuga õue mängima, mis pakkus palju elevust. Samuti näitasid mõned õpilased origami-tehnikas volitumist. 6-aastased olid selles väga vilunud ning meie noortel oli keeruline nendega sammu pidada. Kui varem olime kuulnud justkui legende, et Jaapani koolis koristavad õpilased ise, siis algkooli jõudsimegi ajal, kui õpilased põrandaid pesid. Kogu külastuse vältel oli meie ümber aga palju naeru ja siiraid emotsioone – lühikese aja jooksul õnnestus

meil vastastikku jagada mõlema kultuuri eripära.

Nozawa progümnaasiumi külastades avanes võimalus õppida Jaapani traditsioonilisi kunste ja spordialasid. Meid kutsuti kendo võitluskunsti harjutama ja tutvusime selle iidse distsipliini tehnikatega. Muusikaõpetuse tunnis õppisime mängima traditsioonilist keelpilli kotot. Lugu „Sakura“ sai kõigil õpilastel kiirelt selgeks ning kokkumäng jättis unustamatu mulje.

Kalligraafia tunnis proovisime kätt pintsliga ja tindiga ning harjutasime kanji märkides kirjutamist. Inglise keele tunnis oli meil võimalus kohalike õpilastega rohkem suhelda – vahetasime mõtteid ja kogemusi enda koolide ja Eesti haridussüsteemi kohta ning tutvusime põhjalikumalt Jaapani koolikorraldusega. Õpilaste jaoks oli üllatus, et Jaapanis peab iga õpilane endale huviringi valima ning ei ole varianti, et mõni õpilane huviringides ei osale. Mõlema kooli külastusest jäi eredalt meelde, kui imestunud olid kohalikud, kui kuulsid, et Eestis ei ole õpilastel koolipäeva jooksul koristamiseks eraldi

.....

Õpilaste jaoks oli üllatus, et Jaapanis peab iga õpilane endale huviringi valima.

.....

tundi. Jaapanis koristavad koolilapsed kogu koolimaja, sealhulgas õpetajate tuba ja direktori kabinetti, samuti vastutavad nad kogu toitlustuse korraldamise eest – söögi ja nõude klassi toomine, jagamine ja hilisem koristamine on ainult õpilaste töö.

Linnavalitsusest vaatamisväärsusteni

Saku linnavalitsuse ja volikogu külastus pakkus meie õpilastele ainulaadse võimaluse süveneda Jaapani kohalikkude omavalitsussüsteemi ning jagada enda kogemusi ja märkamisi külastuse vältel. Tutvustati linna juhtimise põhimõtteid ja igapäevatööd, saime ülevaate, kuidas ametnikud tegelevad kogukonna arendamise ja heaolu tagamisega. Küsimuste-vastuste käigus saime teada ka linnavolikogu töökorralduse ja otsustusprotsesside kohta, mis oli väga hariv. Õpilastel tekkis aga küsimus, miks on neil volikogus nii vähe naisi, ainult viis. Selgus, et naisi on keeruline volikokku kandideerima saada.

Kohtusime Jaapanis kohalike noorte ja mitmete eakate ühenduste liikmetega, kes tutvustasid suure entusiasmiga oma kultuuri ja vaatamisväärsusi. Neil oli rõõm jagada teadmisi Goryokaku lossi ajaloost ja õpetada meid valmistama traditsioonilist *ohagi*?t. Igal külastusel saime kohalikega erinevatel teemadel vestelda ja luua uusi tutvusi. Oli tunda, kui tähtis

Kendo võitluskunsti harjutamas.

Sakujoyama algkooli söögi vahetund.

.....
Üldine tänulikkus ja tänamine on Jaapani kultuuri oluline osa, mida igal sammul ka välja näidatakse.
 .....

on neile oma kultuuri säilitamine ja jagamine – külalislahkus, ühtehoidvus ja hoolivus, mida nii üksteise kui meie suhtes näidati, oli iga külastuse puhul tuntav. Üldine tänulikkus ja tänamine on Jaapani kultuuri oluline osa, mida igal sammul ka välja näidatakse. Isegi meie viisakad õpilased tundsid end kohati kohmetult, kuna said aru, et tõepoolest iga asja eest tuleb tänada ja ilma „tere“ ning „head aega“ ütlemata ei saa selles kultuuris mingil juhul hakkama.

Hanagao Inari pühamus.

Fotod: erakogu

Tokyo võlud ja vaatamisväärsused

Meeldejääviks kogemuseks kujunes Tokyo külustus, kus veetsime kaks põnevat päeva. Pealinnas tutvusime mitmete vaatamisväärsustega. Imetlesime Skytreest avanevaid vaateid, külastasime ajaloolist Asakusa Sensoji templit, jalutasime lopsakas Shinjuku Gyoeni rahvusaias ja avastasime elavat Shibuya piirkonda. Tokyo-melus oli ka võimalus šoppamiseks ja meelelahutuseks,

külastasime ka delfiinishow'd, mis pakkus rõõmu ja elevust.

Kogemused kogu eluks

Reis pakkus kõigile osalistele hulgaliselt unustamatuid hetki ja võimalusi avastada Jaapanit selle mitmekülsuses. Lisaks ühistele ettevõtmistele said õpilased koos oma perelega osa erilistest tegevustest – külastada Disneylandi ja kohalikke templeid, maitsta traditsioonilisi

Jaapani roogasid, proovida kimono ja käia matkamas. Mõnda õpilast ootas ees aga kogu suguvõsa kohtumine. Kõik kogesid midagi ainulaadset ning õppisid uut nii jaapani keele, kultuuri kui haridussüsteemi kohta. Reis oli tõeline avastusretk, mida nautisime täiel rinnal ning mitme õpilase huvi Jaapani vastu vaid kasvas. Ehk saavad siit alguse veel mitmed kohtumised Jaapani ning jaapanlastega.

Saku valla ja Saku linna sõprussuhted

ANNIKA KUBJA

Saku valla sõprussuhted Jaapani Saku linnaga algasid juba 1990ndatel. Esimene sõprusleping sõlmiti 2007, et edendada koostööd erinevates valdkondades. Aastate vältel on käinud jaapanlased meil külas ja meie neil. Meie õpilasvahetus oli esimene taoline Jaapani ja Euroopa Liidu liikmesriigi vahel. Õpilastele on suur väärtus näha ja kogeda kultuurilisi eripärasid just kohapeal. Oleme ju nii erinevad, aga samas on meil paljuskülsarnased väärtused.

2019. aasta 1. mail sõlmiti Saku valla ja Saku linna sõprussidemete tugevdamiseks *sister-city* leping, millega viidi suhted kõrgemale tasemele. Kahe omavalitsuse sõprusel on tänaseks oluline roll ka riikidevahelises suhtluses. Kahe Saku koostöö tulemusena valmistus Eesti judokoondis 2019. aastal Saku linnas MM-iks ning Eesti kergejõustikukoondis 2020. aastal Tokyo olümpiamängudeks.

Viimati kohtuti jaapanlastega Eestis enne pandeemiat. Sel sügisel oli võimalus tervitada vanu sõpru Jaapanis, et tähistada meie *sister-city* lepingu sõlmimise 5. aastapäeva. Kingituseks Saku linnale viidi kunstnik Ilme Rätsepa siidist seinamaal, kus paarismänd sümboliseerib meie kodumaadele olulist puud ja loodusearmastust ning kahe omavalitsuse sõprust, mis on püsinud läbi keeruliste agade.

Jaapani Saku delegatsioon tuleb meile külla järgmise aasta juulis.

Fookuses on senisest veel suurem haridusalane koostöö. Samuti soovivad külalised osa saada laulu- ja tantsupeost.

Fotol vasakult: volikogu esimees Eero Alamaa, vallavanem Marti Rehema ja Saku aselinnapea Hatakeyama Keiji.

Foto: Annika Kubja

Januned parema karjääri järele? Tule tööle Saku Õlletehasesse!

Saku Õlletehas

Saku Õlletehase, Eesti joogitööstuse lipulaeva, maitstvaid jooke teab ilmselt peaaegu iga eestlane, aga lisaks kvaliteetsetele toodetele on ettevõtte jaoks oluline, et iga sakukas, nagu end omakeskis kutsutakse, tunneks end väärtustatuna ning mis kõige olulisem – oleks õnnelik.

„Just inimesed on meie jaoks kõige kallim vara ning peame oluliseks, et iga professionaal tunneks end ettevõttes hästi ja hoituna,“ räägib Saku Õlletehase personalijuht Gea Liblik ning lisab, et seejuures on oluline nii töötajate vaimne tervis kui ka maksimaalselt turvaline töökeskkond. Uurides, mis talle Sakus töötamise juures kõige rohkem meeldib, tuleb esimesena meelde kõikjal tajutav nn Saku *vibe*, mis Libliku jaoks tähendab ühtekuuluvustunnet, mõnusat tööõhkkonda ning toetavat ja julgustavat meeskonda, keda ühiselt kutsutakse Team Saku.

Tänavu juba väarikat 204. sünnipäeva tähistanud ning alates 2008. aastast globaalsesse Carlsberg Gruppi kuuluva Saku Õlletehase ligi 300 töötajast on ettevõttes üksjagu neid, kes on Sakus töötanud rohkem kui 20 aastat, sekka veel mõned aegedad näited 50+ tööstaažist. „See on märk sellest, et ajame õiget asja,“ usub Liblik ning räägib, et meeskonnas on nii kohalikke sakulasi, aga ka inimesi kaugemalt.

Saku saadikud

Töötajate motiveerimisse ning laiemalt tööandja brändi arendamisse panustatakse Sakus iga päev. Näiteks sel aastal alustasid Saku Õlletehases 19 brändisaadikut ehk niinimetatud Völurit, kes teevad tööd kire ja pühendumisega ning usuvad, et just Saku Õlletehas on see kõige parem töökoht.

„Völurid on meie DNA kandjad, fännid ning läbi ja lõhki Saku Õlletehase inimesed,“ selgitab Liblik ning lisab, et brändisaadikud valiti võimalikult laia haardega, nende seas on nii liinioperaatoreid kui ka näiteks finantsspetsialiste ja müügiinimesi, aga eesmärk on kõikidel ühine – Völurid seisavad selle eest, et kõik õlletehase sõbrad ning tuttavad näeksid ja kuuleksid, mis põnevaid töid õlletehases tehakse, milliseid toredaid üritusi korraldatakse ning kui aegedad inimesed Sakus töötavad.

Personalijuht Gea Liblik.

Foto: Kättri Beljajeva

Töötajate kaasamine on Sakus olnud läbi aegade oluline. Näiteks programmi „Ideepank“ raames saab iga meeskonnaliige teha ettepaneku mõnes tööloigus ressursisäästu saavutamiseks. Kui idee ellu viiakse, siis makstakse töötajale säasetud summalt ka reaalselt rahalist preemiat. „Oluline on piltlikult öeldes klapiid silmade eest ära võtta ja vaadata suuremat pilti,“ usub Liblik. Ta lisab, et Sakus on töötajatesse alati süstitud julgust oma arvamust avaldada.

Ka töötajate regulaarne tunnustamine on võtmetähtsusega. Näiteks valitakse nii tootmise- kui ka logistikavaldkonnas iga kuu parimad töötajad, samuti tunnustakse aasta lõpus silmapaistvamaid inimesi erinevates kategooriates. Tunnustusürituse „Baltic Extra Mile“ raames valitakse Baltikumi igast riigist välja kuus-seitse parimat töötajat, kes on kuidagi ekstra silma paistnud ning võitjad saavad minna preemiareisile. Tänavu käidi Londonis õllefestival, mullu Saksamaal Oktoberfestil.

Karjäär Sakus

Väärt töötajate leidmiseks on Saku Õlletehases hästi käima läinud ka praktikaprogramm. Praktikantide leidmiseks tehakse tihedat koostööd ülikoolidega, samuti on üliõpilasgruppidel võimalik õlletehast külastada, põnevaid tootmisprotsesse oma silmaga näha ning erinevate ametitega tutvuda. Praktikante kaasatakse nii tootmise kui ka kontori poole peale. Mullu oli mitu inimest abis purgiliinil, villimisel ja laboris ning kohe-kohe alustab

kontoris sekretäri praktikant. Võimalusel tehakse parimatele praktika lõppedes ka reaalne tööpakumine.

Ametikohti on Saku Õlletehases seinast seinast, alustades liinioperaatoritest ja töstukijuhtidest ning lõpetades laborantide ja turundusspetsialistidega. Libliku sõnul sõltub nõutav väljaõpe positsioonist ja töö spetsiifikast. Näiteks liinioperaatori puhul pole eelnev kogemus oluline ning väljaõpe toimub kohapeal, seevastu laboris või turundus- ja finantsvaldkonnas töötamine eeldab ikkagi erialast väljaõpet.

„Kõige olulisem on siiski see, et oleks soov õppida ja edasi areneda,“ rõhutab Liblik. Lisaks tööalastele oskustele hinnatakse inimese motivatsiooni, isikupära ja sobivust meeskonda. Globaalse haardega kontserni kuulumine loob kõigele lisaks soovi korral võimaluse töötada välismaal.

Väärtused, mis kannavad

Saku Õlletehases on fookuses töötajate heaolu laiemalt. Juba aastal 2013 liitus ettevõtte Tervist Edendavate Töökohtade võrgustikuga, niisamuti osaleb õlletehas alates 2020. aasta kevadest Peresõbraliku Tööandja programmis ning õlletehasele on omistatud peresõbraliku tööandja hõbemärgis.

Saku Õlletehase töötajatele mõeldud hüvede paketist leiab muuhulgas seitsmepäevase talvepuhkuse, aastapreemia ning Stebby võimalused sportimiseks ja lõõgastumiseks, ent samuti saab töötaja võtta sünnipäeva puhul vaba päeva ja iga koolilapse eest makstakse kuni gümnaasiumi lõpuni kooliaasta alguses toetust.

Läbi aastate on Saku Õlletehas väärtustanud Eesti riigi kaitsjate panust ning võimaldanud töötajatel muretu südamega ja töötasu säilitades osaleda õppekogunemistel. Saku Õlletehases töötab ligikaudu seitse keskastme juhti ja sama palju tootmistöötajaid – tootmisjuht, personalijuht, väljastusosakonna juht, operaatorid jne, kes osalevad igal aastal erinevatel suurõppustel nagu näiteks Kevadtorm ja Siil. Lisaks osaletakse igal aastal „Anname au“ kampanias, kutsudes töötajaid üles annetama ja osalema erinevatel Sinilille kuu raames toimuvatel üritustel. Mullu pärjati õlletehas Riigikaitsjate toetaja märgisega ning sel aastal hõbemärgisega.

Saku õlletehase brändisaadikud ehk võlurid.

Foto: Saku Õlletehas

Töö korraldamisel on märksõnaks paindlikkus. Tootmistöötajatel on vahetustega töö ning kontoritöötajatel on võimalik kuni kaks päeva nädalas olla kodukontoris, samuti on reedene tööpäev ühe tunni võrra lühendatud. Ka töö kõrvalt koolis käijatel ja väikeste lastega

peredel on võimalus tööd paindlikumalt korraldada ning lapsehoolduspuhkuselt naasjatel on soovi korral võimalik töötada osalise koormusega.

Mõeldes lõpetuseks sellele kõige olulisemale, mis Sakut kõik need aastad ettevõttena on kandnud, nimetab Liblik

Otsid tööd?

Isegi kui meil hetkel ei ole ühtegi vaba või Sinule sobivat ametikohta pakkuda, soovime Sul endast meile siiski julgelt märku anda, et saaksime sobiva ametikoha tekkides ühendust võtta.

Saada meile oma CV ja nägemus, millises valdkonnas Sakus töötada sooviksid aadressil

konkurss@saku.ee

Lisainfot (hüvede, tööpakkumiste jm kohta) leiab Saku kodulehelt www.saku.ee

**ÕLLETEHASEST » SAKU
TÖÖANDJANA » KARJÄÄR SAKU
ÕLLETEHASES « Saku Õlletehas**

avatust ja vahetut suhtlust nii töötajate kui ka juhtkonna tasandil. „Kui on mure, siis uksed on alati avatud. Kui uks on kinni, siis tõenäoliselt on koosolek pooleli,“ ütleb Liblik rõõmsalt.

Tere tulemast õlletootjate kõrgliigasse!

LOENG

N12.dets 18.30

SAKU Vallaraamatukogu Teaduse 1

Tiina Saar-Veelmaa
Loeng
Tulevik ja kuld

Tiina Saar-Veelmaa on psühholoog, koolitaja, konsultant ja nõustaja, kelle peamiseks uurimisteenuseks on tööõnne, tasakaalu elu ja terviklik töökuultuur.

Järgmine loeng
N 9.jaan "Karjäär ja isikuturundus"

piletitasku
www.piletitasku.ee
15 €

VALLARAAMATUKOGU

TOOJUTAJA KULTUURIKESKUS

SAKUVALLAKALENDER.EE

SAKU GÜMNAASIUM

Saku Gümnaasium on roheluses paiknev aktiivne kogukonnakool. Siin kujundatakse mõtestatud õpiteekonda, toetatakse õpilase uudishimu ja õpirõõmu ning arendatakse oskust õppida, sihte seada ja julgust katsetada.

OOTAME KOOLIPERE LIIKMEKS

asendusõpetaja II-III kooliastmele
matemaatikaõpetajat II-III kooliastmele
inglise keele õpetajat II-III kooliastmele
eripedagoogi I-III kooliastmele
logopeedi I-III kooliastmele
koolipsühholoogi I kooliastmele

Saku Gümnaasiumis ootavad Sind:

- sõbralik ja pühendunud koolipere
- mentori tugi sisseelamise toetamisel
- koolitused ja enesetäiendamise võimalused
- huvitav ja vaheldusrikas töö
- sõidukompensatsioon kuni 120 € kuus
- tervisekompensatsioon 100 € kvartalis

Sobival kandidaadil on:

- kvalifikatsioon omandatud või omandamisel
- omane süsteemsus ja lahendusmeelsus
- osakus iseseisvalt töötada ja koostööd teha
- positiivne ellusuhtumine
- kohusetundlikkus ja hea suhtlemisoskus
- arengule keskenduv mõtteviis

Saku Gümnaasiumis on töötajate jaoks olemas sõbralikud kolleegid ja toetav juhtkond. Üle kõige väärtustame koostööd, usaldust ja mitmekesisust, lisaks tunneme rõõmu andekatest õpilastest ja põnevatest projektidest, mis tööleu rikastavad.

Kandideerimiseks saada oma CV, motivatsioonikiri või -video ja kvalifikatsiooni tõendavad dokumendid aadressile **kool@saku.edu.ee**. Konkursid kestavad kuni sobivate kandidaatide leidmiseni.

Kristi Karja: Sport aitab nooremana püsida ja vanus on päriselt ka ainult number

MERILIN PIIRSAU

Saku vallas on palju sportlikke inimesi, kelle tegemistest eeskuju võtta. Üks neist on Männiku külas elav Kristi Karja (48). Tema harrastused on kaugel tavapärasest – nimelt tegeleb ta jõutõstmise ja talisuplusega. Kusjuures need on tulnud tema ellu alles viimase viie aasta jooksul.

Nooremana ei olnud Kristi otseselt trenniinimene, aga tegeles modern-tantsuga. Kord sattus ta trupiga esinema Itaaliasse, kus kohtus oma tulevase abikaasaga. Aastaid elasidki nad Itaalias, sündis kaks last ning Kristil polnud aega eriti trenni peale mõelda. Kui pere 13 aastat tagasi Eestisse kolis, ei plaaninud ta samuti veel regulaarselt sportima hakata, veel vähem võistleva. „Pärast viimast rasedust käisin aeg-ajalt jõusaalis, aga muud trenni ei teinud. Kuna aga töötan juuksuri ja jumestajana, siis pean päris pikka aega jalgel olema. Umbes viis aastat tagasi hakkaski keha siit-sealt tunda andma ja otsustasin hakata jõusaalis käima, et toonust tugevdada,“ räägib Kristi.

Vahel elu üllatab

Ta teadis, et tehnika on jõutrenni puhul A ja O ning võttis eratreeneri. Lisaks proovis MyFitnessis mitmeid

rühmatreeningud. Ühte neist juhendas Indrek Vait, kes kutsus Kristit personaaltrenni. Sinna jäi naine pidama, sest koostöö klappis hästi ning Kristi hakkas enam ja enam raskuste tõstmist nautima. Aga mitte ainult. Ta tahtis pidevalt oma piire nihutada ja keskendus aina rohkem jõuharjutustele. „Ma ei oleks osanud varem ette kujutada, et mulle hakkab meeldima jõusport. Ma ei teadnud sellest mitte midagi, aga vahel elu üllatab,“ ütleb ta.

Kui naine kuulis, et treener osales jõutõstmise võistlustel, oli ta lausa pettunud, miks teda kaasa ei kutsutud. Seepeale pani juhendaja oma hoolealuse järgmisele võistlusele kirja ning esimest korda nägi Kristi oma nime võistlusprotokollis 2021. aastal. Esimene võistlus küll ametlikku arvestusse ei läinud, kuna küki katse ebaõnnestus, kuid sportlik hing ei lasknud end sellest häirida ja läks uuesti proovima. Tasuks tuli Eesti meistrivõistlustelt lamades surumises oma vanuseklassi teine koht isikliku rekordiga.

Tänapäevaks on Kristi auhinnakappi kogunenud 10 karikat ja 15 medalit. Tasapisi rekordeid uuendades võistleb ta kolmel eri alal – kükk, lamades surumine ja jõutõmme. Mõnel võistlusel paneb ta end proovile ühel alal, teinekord jällegi

toimub kolmevõistlus. Vanuse- ja kaalu-klasse on samuti mitu. Kui vanusega pole küsimust, sest sünniaasta kellelgi ei muutu, siis kaalu osas tuleb sportlasel registreerides kirja panna, mis kaalukategoorias ta osaleb. Kui võistluspäeval kaal vastavasse vahemikku ei mahu, siis peale minna ei saa. „Kui alguses kõikusin kahe kaaluklassi vahel, siis nüüd olen otsustanud valida pigem raskema kaalu- klassi, et poleks vaja närvelada ega igat grammi lugeda,“ räägib Kristi.

Jõutõstmise võistlusformaadis on ühel alal kolm katset. Mis raskusega alustada, otsustatakse koos treeneriga. Iga katsega lähevad raskused suuremaks. Kristi isiklikud rekordnumbrid näitavad praegu kükis 130 kg, surumises 72,5 kg ja jõutõmbes 150 kg. Võrdlusmomendiks sobib näiteks see, et kolm aastat tagasi suutis ta teha küki 90 kg kangiga, seega on edasiminekuks 40 kg, mis on üsna muljetavaldav.

Muidugi on nii mõnigi imestanud, miks kaunis blond ja graatsiline naine tegeleb jõutõstmisega, aga Kristile see ala lihtsalt meeldib. Ta treenib jõusaalis kolm korda nädalas ning käib lisaks *fusion pilatose* rühmatrennis, et tugevdada süvalihaseid. „Mulle meeldib, et saan jõutõstmises ennast proovile panna ja ennast

Endalegi ootamatult leidis Kristi jõutõstmises sobiva spordiala.

Foto: Anna-Liis Annus

Suplemine kuulub Kristi ellu igal aastaajal.

Foto: erakogu

ületada. Rõõmupisarad on mitu korda silmi tulnud, kui olen mõne uue rekordi kirja saanud," lausub ta.

Mitte kunagi ei ole hilja

Kui paljud alustavad treeninguid eesmärgiga kaalus alla võtta, siis Kristi pole endale sellist sihti seadnud. Tema tahtis lihtsalt paremasse toonusesse ja valuvabaks saada ning selleni on ta jõudnud. Põlvevalu on kadunud, alaselg ei hakka pärast tööpäeva valutama, rüht on sirgem ja enesetunne parem. Otseseid numbrilisi eesmärke tal samuti pole, kuigi igal järgmisel võistlusel tahab ta rohkem raskusi kangile panna kui eelmisel. „Üldiselt võtan päev korraga. Kui saan mõne uue rekordi kätte, siis mõtlen, mis raskus võiks järgmine eesmärk olla," ütleb ta.

Kristi sõnum on, et mitte kellelgi ei ole hilja spordiga alustada, aga alati tuleb seda teha mõistlikult. Võimalusel treeneri nõuannete järgi. „Näen trennisaalis päris palju neid, kes vaatavad harjutusi sotsiaalmeediast. Mina soovitan vähemalt alguses treeneri kõrvale võtta ning koos temaga enda eesmärgid üle vaadata ja kava valida. Treenerist on väga palju abi tehnika paika saamisel. Videost võib ju harjutusi vaadata, aga keeruline on kõrvalt jälgida, kas ikka sooritad kõike õigesti. Vale tehnikaga võid endale liiga teha. Minu üks eesmärk trenni tehes on muuhulgas ka terveks jääda. Vigastusi võib ikka ette tulla, aga treeneri nõuannete järgi toimides jääd pigem terveks" sõnab ta.

Talisuplus toob naeratuse näole

Jõutõstmisega umbes samal ajal tuli Kristi ellu talisuplus. See algas 2020. aasta uusaastalubadusest, mille nad sõbrannaga teineteisele andsid. Esimesest korrast sai Kristi nii hea emotsiooni, et hakkas iga päev suplema ja sellest sai rutiin. Alguses käis ta alati koos tuttavatega, kuid graafikud alati ei sobinud ning nüüd läheb ta nädala sees omapäi. Õnneks on aga talisuplejaid nii palju, et enamasti on keegi veel kohal. Päris üksi ei soovita tagi külma vette minna, eriti tormi ja suure tuulega, seda mõistagi turvalisuse huvides. „Ujumas käin aasta läbi, et oleks harjumus ja rutiin seda järjepidevalt ka talvel teha. Esimesel aastal käisin vapralt vees lausa iga päev, nii et kõik tormid on mul tehtud-nähtud. Nüüd ujun nädala

sees kolm korda pärast trenni ning laupäeval ja pühapäeval teeme seda koos teiste taliujumist harrastavate sõpradega," räägib ta. Külmemal ajal eelistab ta käia meres linnahalli juures, sest seal läheb ruttu sügavaks ning põhi on kivine, liivane põhi ei ole külmaga mugav. Soojemal ajal supleb ta ka Männikul Valdeku järves. Kristi ühineb nendega, kes kiidavad, et talisuplus annab super hea tunde. „Õnehormoonid käivad üle pea, kui veest välja tulen. Keha saab sellest suure energiasüsti. Kui linnahalli juures autosse istun, siis tekib näole naeratus, mis püsib vähemalt koduni," kinnitab ta.

Oma tee on oluline

Igapäevast tööd juuksuri ja jumestajana teeb Kristi enda Haabersti linnaosas asuvas salongis. Elukutseni jõudis ta pisut käänulist teed pidi, sest kuigi teadis juba 7-aastaselt, et tahab saada juuksuriks, õppis ta pärast keskkooli hoopis kosmeetikuks. Juuksurikooli läks ta alles Itaaliast naastes ja hiljem juuksurina töötades läbis grimmikooli. Peale grimmikooli töötas juuksuri ameti kõrvalt viis aastat teatris grimeerijana.

Nüüd võib ta kinnitada, et oluline on järgida enda südamekutset, sest keegi teine võib küll nõu anda, aga ei tunne sind ega tea su südamesoove iialgi nõnda hästi nagu sa ise. „Õeldakse ju, et leia see töö, mida armastad, siis sa ei pea päevagi tööl käima.

Novembris sai Kristi EMV lamades surumises isikliku rekordiga teise koha.

Foto: Anna-Liis Annus

Õnnelikud on need, kes teavad, mida tahavad ja suudavad selle ka saavutada. Juuksuri ja jumestaja töö on minu jaoks täpselt selline," ütleb Kristi. Ta naudib, kui saab kliente rõõmsaks teha. „Minu kliendid ei ole lihtsalt kliendid, vaid nad on minu inimesed. Mulle meeldib, et saan oma töös loov olla. Nii lahe on vaadata, kuidas inimesed sinu käe all muutuvad, sisemine sära tuleb välja. Kui klient ütleb, et peeglid on täna minu sõbrad, siis see on lihtsalt nii vägev kompliment.“

Kodu täis itaalia maitseid

Kristi ellu mahub palju väikeseid rõõme nii spordi, töö kui pere üle. Värvilisab abikaasa kaudu tekkinud suhe Itaaliaga. Kuigi naine ise sinna väga tihti ei jõua, siis Itaalia hõng on Männiku küla kodus kogu aeg olemas, sest mees on väga hea kokk ning vaaritab muidugi oma sünnimaa toite. „Minu lemmik on abikaasa tehtud *spaghetti alle vongole*, aga absoluutselt kõik tema road on maitavad. Mul on isegi keeruline väljas söömas käia, sest pole lihtne kodustele toitudele väärilist leida," naerab Kristi.

Lõpetuseks ütleb ta, et on eluga õnnelikus kohas. „Kõik mida teen ja mis mulle rõõmu valmistab, tõstab oluliselt elukvaliteeti. Sport aitab nooremata püsida ja vanus on päriselt ka ainult number. Kunagi ei ole hilja millegagi alustada," soovib ta.

Ooperilaulja Mirjam Mesak on üks Kristi rahulolevatest klientidest.

Foto: erakogu

Kurtna Koolis läbiti 884 heategevuslikku kilomeetrit

MAARJA ja PRIIT JÕE | Kurtna Kooli lapsevanemad

Õppeaasta alguses toimus Kurtna Koolis liikumisnädal, mille viimane üritus oli „Heategevuslik kilomeeter“. See on aktiivset eluviisi, õpilaste ettevõtlikkust ja kogukonnaga koostööd toetav heategev sportlik päev, millel kogutud annetustega soetatakse kooliõue või koolimajja õpilaste liikumist soodustavaid atraksioone või atraktiivseid spordivahendeid.

„Heategevusliku kilomeetri“ idee seisneb selles, et õpilane läbib ühe koolitunni (30–45 min) jooksul võimalikult palju kilomeetreid kas kõndides, joostes, jalgrattal, rulluisudega, tõukeratta või

rulaga. Õpilane on eelnevalt sõlminud sponsoriga (vanemate, vanavanemate, ettevõttega) kokkuleppe iga läbitud kilomeetri väärtuses.

Kurtna Kooli esimese heategevusliku liikumisürituse tulemuste lattu on nüüd ette seatud. Kokku liiguti koolipäeva jooksul 884 kilomeetrit ehk natuke rohkem kui Kurtnast Haanjasse, Haanjust Narva ja Narvast tagasi kodukülla. Kõige rohkem liikus kogu kooli arvestuses 5. klass – 138,25 km. Annetustena kogunes sponsoritelt kokku 2411,25 eurot!

Annetamine on üks lihtsamaid viise

aidata kaasa tegevustele, mida oluliseks peetakse, olgu siis oma kogukonnas või ühiskonnas laiemalt. Suur kumardus Kurtna Kooli sponsoritele – lapsevanemad, vanavanemad ja teised annetajad – tänu teile saame pakkuda noortele veelgi mitmekülgsemaid liikumisvõimalusi.

Aitäh Kurtna Kooli vabatahtlikele – Marge Litvinova, Meelis Kivirand ning Eva Siider, kes investeerisid oma aega hea ürituse õnnestumisse.

„Heategevusliku kilomeetri“ idee autor on Muraste Kooli liikumisõpetaja Sigrid Tilk.

Foto: Rasmus Kuklas

Heategevuslik sügislaad lasteaias

KAIRE OKS | lasteaia õppealajuhataja

24. septembril pidas Kurtna Kooli lasteaiapere taas traditsioonilist sügislaata, mis toimus juba 14. korda. Rikkalike laadalehtide eest seisis hea nii lapsevanemad kui õpetajad koos lastega.

Laat on alati olnud heategevuslik ja tulu on jäänud rühmadesse toredate ettevõtmiste rahastamiseks. Sel õppeaastal on Kurtna Kooli aastateema „Hooli ja hoia!“. Lastele püütakse edasi anda oskust märgata abivajajaid ja endast nõrgemaid, samuti on oluline traditsioonide väärtustamine. Sellest sündis mõte annetada pool laadatulust mõnele organisatsioonile.

Väljavalituks osutus Saku vallas tegutsev MTÜ Tugi ja Tegu, mis moodustati aastal 2005 kodanikualgatuse korras. Nende üheks sihtgrupiks on Saku valla vähekindlustatud

pered, kelle lastele on kingitud jõulupakke, korraldatud jõulupidusid ja koolikaupade korjandusi.

9. oktoobril külastasid lasteaeda MTÜ esindajad Marju-Riina Laugen ja Kairi Zaletajev, et 685 euro suurune annetus lastelt ja õpetajatelt vastu võtta. Käidi rühmades, kus tutvustati end ja räägiti, milleks on kavas raha kasutada. Mitmes rühmas tõdeti, et head tehes on ka endal tunne hea. „Kurtna Kooli lasteaias ootasid meid väiksemad ja suuremad särasilmad. Olime kohtumisest väga liigutatud, sest

oli näha õpetajate panus laste kasvatamisel hoolivateks kogukonna- ja ühiskonnaliikmeteks. Suur kiitus!“ ütles MTÜ Tugi ja Tegu eestvedaja Kairi Zaletajev. „Koostöös meie valla sotsiaalhoolekandeteenistusega leiame kogutud rahale parima kasutusviisi. Emadena on meie prioriteediks vähekindlustatud perede heaolu. Hea on tõdeda, et Saku vallas elavad osavõtlikud inimesed,“ lisas ta.

Kurtna Kooli lasteaiapere tänab kõiki heldeid lapsevanemaid, tänu kellele laat toimuda sai!

Foto: Kaire Oks

Vallas avati kaks helkuripuud

ANETT SAARE | noorsootöötaja

1. novembril avasime koostöös piirkonnapolitseinikega helkuripuud Sakus – Saku Keskuse bussipeatuse juures ja Kiisal – noortekeskuse kõrval. Helkuripuu eesmärgiks on muuta liiklemine kõigi jaoks pimedal ajal

ohutumaks. Mõlemad puud on avatud kõigile soovijaile, et endale helkur võtta. Samuti on oodatud sinna üles riputamiseks kõik helkurid, mis kellelgi kodus üle on ja kandjat ootavad. Helkuripuid haldab Saku Valla Noortekeskus ning

puud jäävad avatuks vähemalt aasta lõpuni.

Täname kõiki toredaid sponsoreid: Amserve, AS Tallinna Linnatransport, LHV, Pizzakiosk, Põhja- Eesti Ühistranspordikeskus, Saku Vallavalitsus, SEBE.

Fotod: erakogu

Kaasav haridus Kajamaa Koolis? Ilmselgelt!

ANNE AIA | Kajamaa Kooli arendusjuht ja õpetaja

Viimastel aastatel on olnud palju juttu kaasavast haridusest kui innovaativsest ja tulevikku vaatavast suunast haridusmaastikul. Kaasava hariduse põhimõtteks on lülitada õppetegevustesse kõik erinevate vajadustega õppijad ning luua õpikeskkond, mis on turvaline, aga toetab ka iga koolilapse sisemist motivatsiooni ja heaolu. Kaasava hariduse siht on pakkuda kuuluvustunnet ja toetust ning aktiivset mõtestatud osalust oma potentsiaali teostamisel.

Kajamaa Kool on kolmandat aastat läbi eripedagoogika praktikakohtade pakku-mise olnud koostööpartneriks Tallinna Ülikoolile. Sel sügiselgi on meil juba teine eripedagoog praktikat sooritanud. Oleme kogemuse eest ääretult tänulikud, kuna lisaks uutele mõtetele saame igalt praktikandilt sisendit meie süsteemi ja meetodite parendamiseks.

Hiljuti külastas meid Ylojärvi linna haridustöötajate delegatsioon. Külalised tundsid huvi koolitöö sisulise poole vastu, eelkõige taheti teada, kuidas on korraldatud tugiteenused. Soome haridustöötajad imestasid, et meil polegi kõikides klassides abiõpetajaid ja ometi tullakse kenasti toime.

Kohtumine Ylojärvi haridustöötajatega.

Foto: erakogu

Samal nädalal väisasid kooli hariduslike erivajadustega õpilaste õppe koordineerijad, logopeedid ja psühholoogid naabervallast Sauelt. Saue kolleegidel oli rõõm kohata meie koolis juba tuttavaid õpilasi oma koduvallast. Saime veelkord kinnitust, et meie töö on olnud suureks abiks õpilastele ja nende peredele.

Naastes kaasava hariduse juurde, oleme Kajamaa Koolis 16 aastaga saanud teada, kuidas kaasata õppetegevustesse kõik erinevate vajadustega õpilased. Oleme mõelnud raamist välja ning leidnud lahendusi iga

väikese ja suure koolilapse heaks. Oleme koostöös koolipidaja ja lastevanematega loonud õpikeskkonna, mis on turvaline ja toetav. Eesmärgiks on, et toetatud oleks iga õpilase sisemine motivatsioon ja heaolu. „Kindlasti on meil veel arenguruumi,“ kõlab koolijuhi Merit Udusalu suust tihti, kuid see ei heiduta, vaid vastupidi, annab hoogu juurde. Meie koolitöötajate turvatunnet ja motivatsiooni lisab teadmine, et Kajamaa Koolile planeeritakse just meie kooli õpilastele sobivat õpiruumi Saku keskusesse.

Kaasamiseni!

Loodus- ja loovusringis käivad õuesõpe ja loovtunnid käsikäes

MAARJA MÄNNISTE ja TIINA MESILA | Loodus- ja loovusring

Loodus- ja loovusring on erahuvikooli Loodus- ja Loovuskeskus poolt loodud algatus, mille missiooniks on suurendada laste ja noorte aktiivse aja veetmise võimalusi looduses, sealhulgas tekitada huvi meid ümbritseva keskkonna vastu. Loovuse poolelt meisterdatakse mitmekülseid tehnikaid kasutades erinevaid teoseid, mis soodustab keskendumisvõime parendamist ja arendab peenmotoorikat. Lisaks looduses matkamisele ja meisterdamisele toimuvad ringis ka väljasõidud põnevatesse kohtadesse.

Loodus- ja loovusringid on Kurtna koolis ja Kiisa Vabaajakeskuses. Kiisa rühma ehk vanema astme õpilased saavad kokku kaks korda kuus pikemaks ajaks. Kurtna kooli õpilased saavad kokku igal nädalal.

Õppeaastal 2024/2025 oleme vanema kooliastme lastega matkanud Saku terviseradadel, kus enam kui seitsme läbitud kilomeetri jooksul tegime teadvelolekuharjutusi, mängisime kändudel jooksumängu, rääkisime rändlindudest ning vaatasime interaktiivset lindude rändekaarti. Arvutasime läbitud kilomeetrid meetriteks, sentimeetriteks ja millimeetriteks. Noorema rühma õpilased Kurtna koolis on matkanud Kurtna metsades.

Sellel õppeaastal on plaanis külastada TalTechi töötubasid ja Fotografiskat. Samuti soovime tegeleda meisterdamisega, näiteks disainida nokamütse, tasse ja puidust karpe dekupaaži tehnikas, valmistada polümeersavist matkalusikaid, küünlaid ja helkureid, teha ise pörkepalle,

punuda makrameed, maalida mudaga ja teha võililledest lõvisid. Uuendusena on sel aastal plaanis kasutada TTS (veekanalite) aluseid ja TTS veemikroskoope, mille abil õpitakse tundma gravitatsiooni, vee liikumist jõgedes ning erinevaid taime- ja loomaliike, nende kasvukohtasid ja eluringe. Lisaks tutvume keskkonnaharidusliku koomiksiga "Tapjaprüghunnikute pealetung" ja sellest inspireerituna loome ühistööna keskkonnakoomiksi.

Loodus- ja loovusringi juhendajad viivad läbi ka sünnipäevasid ja õppekäike lastele ja töötubasid meeskondadele. Rohkem infot Loodus- ja Loovuskeskuse tegemiste kohta leiab kodulehelt loodusjaloovus.ee.

Fotod: Maarja Männiste ja Tiina Mesila

Saku Toomase kirik otsib külalisperesid

AVE MØLSTER | Saku Toomase kirik

Aastavahetusel toimub Tallinnas Taize noorte täiskasvanute kokkutulek „Usalduse palverännak“. Eestisse on oodata 3000-4000 noort eurooplast (vanuses 18-35), kes soovivad kohtumisest osa saada. Nad tulevad siia, et palvetada meie maa ja kogu maailma rahu eest.

Seoses sellega otsime Sakus ja lähieümbruses inimesi, kes saaksid majutada noori ajavahemikus 28. detsember – 1. jaanuar. Kokku vajame umbes 50-75 külalispere, kes majutaksid noori

kahekaupa. Palju ruumi ei ole vaja, sest noored tulevad oma madratsi ja magamiskotiga. Vaja on kaks ruutmeetrit pinda ühe inimese kohta, pakkuma peaks neli hommikusööki, ühe lõuna (1. jaanuaril) ja sooja südant. Kui sul on aga suurem elamine, siis oled teretulnud majutama rohkem kui kahte noort. Külaliskoduks võivad olla kõik avatud südamega Saku pered. Selleks ei pea olema koguduse liige ega kristlane.

Noortel on päeval ajal oma

programm, seega nende aega ei ole vaja sisustada. Küll aga olete teretulnud osa võtma erinevatest palvustest ja aastavahetusel Rahvaste Festivalist. Kui oled noor vanuses 18-35, siis saad registreeruda osalejaks ning saada suurepärase kogemuse!

Rohkem infot ja külalispereks registreerimise link: taizetallinn.ee

Lisainfo ja paberkanjal registreerimine Sakus: Ave Mølster tel 5919 7902, e-post ave.molster@eelk.ee.

Saku Mandoliinid kutsuvad kuulama

JOOSEP SANG | Saku Mandoliinide juht

23. novembril kell 18 astub Saku kultuurikeskuse suurele lavale orkester Saku Mandoliinid, kes esitab koduvalla publikule kava „Videviku viisid“. Külalisena teeb kaasa lauljatar Anne Adams.

Oodata on sügisvärvides kontserti, mida iseloomustavad meloodiarohkus, soojus ja mõtlikud meeleolud.

Lõppev aasta on orkestri jaoks olnud tegus ja rõõmurohke. Oleme tähistanud Eesti Vabariigi sünnipäeva Pirital ja Aravetel, osalenud Merivälja 100. sünnipäeva ja Keila linnapäeva pidustustel, andnud kontserte Suurejõesel ning Saare- ja Peipsimaal ja loomulikult korduvalt Saku vallas. Kevadel rõõmustasime Sakus täissaali üle kontserdil „Ettevaatust, tuline!“, mille järel käisime lausa kahel Soome festivalil: „Helsinki Folk Weekend“ ja legendaarne Kaustineni folgifestival, kus toimus kolm kontserti arvukale ja vastu võtlile publikule.

Viimased kuud on Saku Mandoliinid aga hoolega ette valmistanud 23. novembri

kava „Videviku viisid“. Kuulda saab kauneid kodumaiseid meloodiaid sellistelt autoritelt nagu Kustas Kikerpuu ja Rein Rannap, aga ka ammu tuttavaid palu laiast maailmast. Solistina astub lavale Anne Adams, kes esitab väikese valiku oma tuntumatest lauludest.

Usume ja loodame, et suudame hoolikalt valitud viisidega tuua valgust ja soojust novembrilõpu kõledasse aega ning rõõmustame juba ette kohtumise üle kodukandi kuulajatega! Kontsert on tasuta.

Foto: Raul Valgiste

L 23.nov
18:00
Saku Valla
Kultuurikeskus
Teaduse 1

Orkester
Saku Mandoliinid
solist **Anne Adams**

Videviku viisid

Kaunid meloodiad
kodust ja kaugemalt

Tasuta!

sakuvallakalender.ee

TEGUSAD KÄISID RAKVERES TEATRIS

MTÜ Tegusad

MTÜ Tegusad korraldas teatrikülastuse Rakvere teatrisse, etendusele „Hääl minu sees“.

Etendus oli väga sügavamõtteline. Lugu rääkis professorist ja tema üliõpilasest, üksindusest ja lähedusevadjadusest ning inimsuhetest. Tundesügavast etendusest jäi kõlama üldinimlik küsimus, mil viisil on meil võimalik üksteisele tuge pakkuda ja mil määral me üksteist ikkagi päriselt tunneme.

Peaosaline Tiina Mälberg tegi fantastilise esituse koos oma poja Karl-Robert Saaremäega.

Peale etendust kohtusime näitlejatega ja saime vastused mitmetele küsimustele. Oli jälle üks tore väljasõit.

Foto: erakogu

Saku saalijalgpalli meeskond valmistub ajalooliseks esimeseks meistriliiga hooajaks

ANDRES MÄRSO | Saku Sportingu saalijalgpalli mänedžer

Mõne aasta eest alustasime tagasihoidliku Saku saalijalgpalli meeskonnaga, kelle ambitsiooniks oli pakkuda koduvalla mängijatele võimalust harjutada Saku uues spordisaalis. Kõigest kaks aastat hiljem on meeskond valmistumas oma esimeseks hooajaks Eesti kõrgeimal tasemel ehk meistriliigas. See on suur samm edasi ning tõestus, et sihikindel töö ja pühendumus kannavad vilja.

„Meie teekond on olnud väljakutseid täis, aga samas väga motiveeriv. Oleme suutnud kokku tuua mängijad, kellest paljud on koduvalda tagasi pöördunud just selle projekti tõttu,” sõnab meeskonna eestvedaja Jaan-Kristjan Kaalma. Saku Sportingu viieaastane arenguplaan näeb ette mitte ainult kõrgel tasemel mängimist, vaid ka pikaajalisi eesmäärke, sealhulgas noortetöö arendamist. Arengukava osaks on soov saalijalgpallile rohkem tähelepanu pöörata, tõsta ala tuntust ja julgustada kõiki sidusrühmi kaasa lööma. „Me ei soovi piirduda ainult tippSPORTlaste treenimisega. Eesmärk on panustada kohalike noorte jalgpalli arengusse ja pakkuda neile võimalusi kasvada tulevasteks meistriteks,” ütleb Kaalma.

Esimene hooaeg meistriliigas ei tule kindlasti kerge, kuid meeskond on motiveeritud ja valmis end tõestama. „Meie siht pole mitte ainult võita mängu, vaid luua stabiilne ja jätkusuutlik keskkond noortele, kes tahavad tegeleda saalijalgpalliga,” kinnitab Kaalma.

Meeskond loodab, et mängud toovad saalidesse rohkelt publikut ja uusi toetajaid, et tõsta saalijalgpalli nähtavust ja populaarsust, pakkuda kohalikele elanikele kvaliteetset sportlikku meelelahutust ning luua noortele mängijatele võimalusi oma oskusi arendada ja taset parandada. „Toetajate ja publiku kasv aitaks kaasa klubi arengule ja tugevama jalgpallikultuuri tekkimisele piirkonnas” märgib Kaalma.

Mis on saalijalgpall?

Saalijalgpalli juured ulatuvad 1930. aastate Lõuna-Ameerikasse. Täna

Meeskonna eestvedaja Jaan-Kristjan Kaalma

Treener Madis Rajando

Fotod: Kristina Kaiva

on see kasvanud globaalsete mõõtmetega spordialaks.

Saalijalgpall (rahvusvahelisema nimega futsal) on väga kiire ja põnev spordiala, milles kasutatakse klassikalise murul mängitava jalgpalli tehnikat, aga sisetingimustes ja väiksemal väljakul. Vaatamata sellele on saalijalgpallis rõhk suures kiirusel, täpsusel ja kiiretel otsustel. Mängitakse kaks 20-minutilist poolaega. Erinevalt tavalisest jalgpallist peatatakse mänguaeg iga kord, kui pall ei ole mängus. Seega võib tegelik mängu

kestus olla pikem. Erinevalt suurest jalgpallist on saali pall veidi väiksem ja vähem põrkav, mis soodustab maast mängimist ja täpseid sööte. See omakorda aitab mängijatel arendada tehnilist pagasit ja palli kontrolli. Lisaks on saalijalgpallis rõhk individuaalsetel oskustel, tempokatel vasturünnakutel ja meeskonnatööl, mis loob publikule ülipõneva atmosfääri. Saalijalgpallis lüüakse ka oluliselt rohkem väravaid kui õues mängides.

Mängijad peavad olema vilunud pallikäsitsejad, kes loovad võimalusi kitsastes

Saalijalgpall on väga kiire ja põnev spordiala.

oludes, mängides meeskonnakaaslastega erinevaid kombinatsioone. Mängu rütm ja vahetuste kiirus toovad sageli ootamatuid pöörded. Kaotusseisust võib kiiresti saada võit ja otsustavad väravad võivad muuta kogu mängu tulemust isegi viimastel sekunditel.

Saalijalgpallile on omased kontaktirohkus, osavus ja kiire otsustusvõime, mis teevad sellest hinnatud alternatiivi traditsioonilisele jalgpallile. Mängu iseloomustab efektne tehnika ja läbimõeldud strateegia, mis aitavad arendada jalgpallioskusi ning pakkuda tempokat ja põnevat meeskonnamängu.

Üldiselt on saalijalgpall Eestis ja maailmas tõusuteel ning järjest rohkem mängijaid ja klubisid, kaasaarvatud Saku Sporting, avastavad selle spordiala võlusi.

Kogenud treeneri käe all

2023. aasta suvest on Saku Sporting saalijalgpalli võistkonna treener Madis Rajando, kes on tuntud nimi Eesti selle ala ringkondades. Ta alustas saalijalgpalliga juba 2010. aastal, olles pühendunud mängija ja hiljem ka treener, kes on ala arengusse palju panustanud. Hooajal 2022/23 oli Rajando Eesti saalijalgpalli koondise peatreener ning alates 2023.

aasta sügisest täidab koondise abitreeneri rolli. Lisaks juhendab Rajando Saku Sportingus noortetreeninguid, andes oma panuse kohalike jalgpallurite arengusse.

Rajando on olnud aktiivne mängiva treenerina, juhtides JK Kohilat saalijalgpalli meistriliigas koguni neli hooaega. Tema pikaajaline kogemus hõlmab esindusmänge Eesti koondise eest, kus ta on väljakule astunud 36 korral. Rajando on mängijakarjääri jooksul noppinud ühe Eesti meistritiitli, kaks Eesti karika ja kolm Eesti superkarika võitu.

Elmist hooaega kokku võttes on Rajando positiivne, sest Saku meeskond suutis võidelda endale koha saalijalgpalli

meistriliigas läbi üleminekumängude. „Sellega võib kindlasti rahule jääda. Kõik mängijad andsid endast parima ja me suutsime saavutada hooaja eesmärgid peaaegu hindele viis,“ märgib ta. Ainsaks meeskonnaks, kes suutis esiliiga meeskondade arvestuses Saku Sportingu seljatada, oli Kopli FC, kes hooaja võitis.

Meeskonna eesmärk alanud hooajaks on kindlustada klubi positsioon Eesti meistriliigas ja näidata tugevat mängu kõikide vastu. „Loodetavasti suudame oma eesmärgi täita ja saalijalgpalli Saku inimestele rohkem tutvustada, pakkudes tulevikus kohalikele noortele võimalust mängida seda mängu kõrgel tasemel,“ ütleb treener.

Järgmised mängud Sakus, spordikeskuse suures saalis

- 6. detsembril kell 19.30
- 5. jaanuaril kell 15
- 19. jaanuaril kell 15

Jälgi meie tegemisi

Praegu tegutseb Sakus ainult meistriliiga meeskond, kuid peatselt soovib klubi avada gruppe ka teistele huvilistele, eriti kogukonna noortematele.

Soovitame jälgida meie tegemisi Facebookis ja Instagramis: Sakusportingfutsal. Huvi korral võib pöörduda Saku Sportingu poole sotsiaalmeedia kaudu või võtta ühendust e-postiga andres.marso@sakusporting.ee
Saalis näeme!

Saku Gümnaasium sai korvpalli rändkarika

Saku Korvpalliklubi

Oktoobri keskel toimusid Saku Valla Spordikeskuses Harjumaa koolidevahelised meistrivõistlused 10.–12. klassi poistele. Kokku osales turniiril vaid neli võistkonda. Esindused olid tugevad ja ühtlased, sest kõikides võistkondades on põhimängijad, kes oma koduklubis kannavad suurt rolli.

Esimeses mängus jäime alla Viimsi Gümnaasiumile 22:45, päeva teises mängus kaotasime Saue Riigigümnaasiumile 39:64 ja viimases mängus Rae Gümnaasiumile 47:59. Neljanda koha saavutanud võistkonda kuulusid Joosep Kalmet, Henry-Robert Rapper, Sander Kuimet, Kermo Kand, Karl Vahenõmm, Tristan Sokolov, Arthur Künnapuu ja Rasmus Hoppenstiel. Võistkonda juhendasid poiste peatreener Jaanus Liivak ja liikumisõpetaja Märt Raam.

Kuna päev varem Kehras toimunud

Foto: erakogu

10.–12. klassi korvpalli tüdrukute võistlusel sai Saku Gümnaasium esimese koha, siis tuli rändkarikas ikkagi Sakku. Tüdrukud alistasid Viimsi Gümnaasiumi 31:16, Kehra Gümnaasiumi 24:21 ja Rae Gümnaasiumi 29:8. Saku Gümnaasiumi tiimi kuulusid (pildil vasakult) Katariina

Vahenõmm, Mirell Lohk, Helena Uuehendrik (treenib BC Kalev Cramo/KK Sokud), Janell Lohk, Anni Annus, Elenora Rakaselg ja Kertu Koptelkov. Võistkonda juhendas Jaanus Liivak.

Suur tänu kõikidele, kes käisid kaasa elamas!

Valla noorte teine kardikoolitus LaitseRallyPargis

LaitseRallyPark

LaitseRallyPargis kulmineerus Saku valla noorte kardikool, mis tänavu viidi läbi juba teist aastat järjest.

24 Saku valla last said kardisõidu vägagi selgeks, kusjuures suur osa neist polnud varem sõitnud ei hobikardi ega ühegi muu neljarattalise mootorsõidukiga. Koolitus vältas poolteist kuud ja iga laps läbis 10 õppetundi – poolteist tundi korraga. Kardikoolis õpetasid LaitseRallyPargi kardikeskuse instruktorid eesotsas Hanna-Grete Suvemaaga, kes ise võistleb võistluskartidega.

Paljudel puhkudel, kui varasem kogemus puudus, õppisid lapsed väga kiiresti. Liisa-Marie Puna (9) polnud varem üldse rooli keeranud, aga sai põhilise ruttu selgeks ja arenes kiiruses väga hoogsalt. „Lapsele väga meeldis,“ kirjeldab isa Margus Puna, „ta polnud varem rooligi keeranud. Nüüd juba selline kogemus, et endal raske järgi püsida.“ Kui päris alguses kulus ringi läbimiseks 1 minut ja 17 sekundit, siis koolituse lõpus 51 sekundit. Tegu on ajaga, mida suur osa täiskasvanuist LaitseRallyPargi hobikardirajal ei saavuta.

Koolitus oli suunatud 8–15-aastastele lastele, tänavused osalejad olid aga vanusevahemikus 7–12-aastat. Peainstruktor Suvemaa selgitab, et koolitus viidi läbi kahes suuremas plokis. Alustati hobikardi

tundmaõppimisest ja erinevatest harjutustest, mis õpetavad rajal üksteisega arvestama. „Alguses tegime paarisharjutusi, õppisime möödasõitu ning slaalomit ja pidurdamist,“ kirjeldab Suvemaa, „enamus Saku lastest olid algajad, aga õppisid väga kiiresti.“ Samaaegselt kardisõiduga pidid lapsed meelde jätta ka 600-meetrise hobikardiraja kurvid ja sirged.

Koolituse teises pooles keskenduti peamiselt võistlemisele, sõites punktide peale. Koolitus kulmineerus 2. novembril viimase koolituse-võistlusega, mille esikolmikusse jõudsid ühes grupis Sebastian Niinemäe, Tristan Pärnoja ja Karoli Nagel ning teises grupis Paul Puuorg, Henri Tohver ja Kiur Kalmus. Pärast viimast võistlust söödi torti ja joodi morssi. Lõpetamisele kutsuti esinema Andre Soom karditiimist Aero Racing. Ta tutvustas võistluskarte, mis on lastele sageli hobikartidest järgmine samm.

„Selge see, et lapsed oleks tahtnud rohkem sõita,“ jätkab Margus Puna. „Lapsevanema seisukohalt on selge, et tahaks veel koolitusi, kus vald oma panuse annab.“ Puna pere sai Saku valla kardikoolitusest osa juba teist korda, sest mullu ehk esimesel aastal osales perepoeg, kes nüüd vanuse (16) tõttu enam ei kvalifitseerunud. „Saku vallas mootorisport võõras asi pole,“ lisas Puna.

Kardikoolitus viidi läbi koostöös Saku Vallavalitsusega ja see oli mõeldud vaid Saku valda sissekirjutatud lastele. Kardikoolitust toetasid Saku Vallavalitsus ja LaitseRallyPark niimoodi, et lapsevanemate kanda jäi umbes veerand koolituse kogumaksumusest.

Tarmo Meier, kelle 7-aastane poeg Hans-Christian oli üks nooremaid osalejaid, sõitis kardiga täiesti esimest korda. „Ta on ATV-ga kasvanud, aga kart on ju rohkem maa peal kinni,“ kirjeldab isa. Poisi õppimiskiirus oli nii muljetavaldav, et ta suutis samuti oma algset ringiaega umbes 25 sekundi võrra parandada. „Tema oli väga rahul. Pigem tuleb talle selgitada, miks nüüd edasi ei saa sõita, sest tema arust peaks iganädalane võidusõitmine jätkuma,“ naljatleb isa.

Iseenesest polnud kardikoolituse eesmärk lastest võidusõitjaid kasvatada, kuigi treener Suvemaa sõnul oli seltskonnas sõiduandega lapsi küll. Algtaseme koolituse laiemi eesmärk on anda noorele sõidukitunnetus, oskus teistega ja ka vihmaga arvestada, mis kõik on olulised ka siis, kui jalad ulatuvad pedaalideni ka päris autos.

LaitseRallyPargis toimuvad Saue valla noorte kardi- ja autosõidukool igal sügisel ning kevadel. Saku valla kardikool toimus sel sügisel teist korda.

Fotod: LaitseRallyPark

Saku Staadionikross 2024

OLIVER SEPP | Eesti Hobikrossiklubi

Juba kolmandat korda võisteldi Saku Staadionikrossil aasta suurima, Privoi OÜ nimelise 3000 eurose jackpoti peale.

Staadionikross koosneb omapärasest formaadist, kus päeva jooksul tuleb läbida neli võistlussõitu. Neist esimene, kestvusega 18 minutit pluss kaks ringi, läks käima Christopher Talli stardivõiduga. Seda ei lasknud aga nautida Meico Vettik ja Gert Krestinov, kes koheselt möödusid ning omavahelist duelli pidama asusid. Krestinov pääses peatselt esikohale ja sõit jätkus pingelises tempos. Vettik survestas enamuse sõidust ning mida lähemale tuli lõpp, seda rohkem andis tunda peatne möödumissoov. Paar ringi enne lõppu tegi Vettik sõidu vea ja lõpetas agressiivse kukkumisega. See andis Krestinovile veidi hingetõmbeaega ja turvalise esimese sõidu võidu.

Teises stardis mindi rajale 12-ks minutiks pluss kaheks ringiks. Siin võttis stardivõidu Vettik ja vedas ka sõidu esimesena finišisse, kuigi Krestinov terve sõidu kuklas istus. Finišijoonel jäi kaotuseks vaid 1,2 sekundit. Samal ajal kees kolmanda koha võitlus tihedalt Romeo Pikandi ja Markuss Kokinsi (LAT) vahel. Kui esimeses sõidus noppis paremad punktid Pikand, siis nüüd oli Kokinsi kord.

Kolmas sõit kujutab endast sprinti, kus läbitakse üks stardiring pluss kaks pikka ringi. Siit röövis Peoleo Holeshotti auhinna Gert Krestinov, Vettiku, Richard Paadi ja Kokinsi ees. Kuna Vettikul oli iga punkt arvel, siis pandi mängu kõik ning peatselt asus ta taas Krestinovit survestama. Ka sel korral tuli üle elada päris raju kukkumine ja kolmanda sõidu võit libises Krestinovi tasku.

Neljas sõit koosneb vaid stardiringist pluss ühest täispikast ringist. Seekord võttis Vettik oma võidu nii stardis kui ka finišijoonel, edestades vaid 0,7 sekundiga Krestinovit. Markuss Kokins noppis siit sõidust kolmanda koha punktid, mis päeva kokkuvõttes tõstsid ta teisele kohale. See andis auhinnaks Kassi Auto 600 eurot. Kokkuvõttes haaras kolmanda koha Richard Paat, mille tulemusel läks temale Dynami:T 300 eurot.

Privoi OÜ 3000 eurot läks kolmandat korda järjest Gert Krestinovile.

Kolme viimase aasta auhinnafondist on Krestinov võitnud kokku 15 300 eurot, teine on Karel Kutsar 4800 euroga ja kolmas Meico Vettik 2100 euroga.

Sel etapil toimus ka pidulik EHKK Karikasarja 2024 hooaja lõpetamine, kus anti üle hooajakarikad iga klassi kolmele parimale.

EHKK Karikasarja 2024 tulemused

MX Pro

1. Meico Vettik,
2. Gert Krestinov,
3. Madis Lepikov

MX Jun

1. Romeo Pikand,
2. Tristan Uiga,
3. Karl Kiil

MX15

1. Hugo Sirel,
2. Marten Tint,
3. Lars Erik Aigro

MX25A

1. Marcos Odar,
2. Ragnar Laak,
3. Mihkel Tääkre

MX25B

1. Arti Halling,
2. Ilmar Jakobson,
3. Marko Kasemaa

MX40

1. Asko Lihtsa,
2. Erki Tärno,
3. Ain Klettenberg

MX50

1. Erki Privoi,
2. Meelis Valdmets,
3. Virgo Kilm

MX60

1. Pertti Salonen,
2. Madis Pool,
3. Enn Kingo

MX X

1. Aksel Porroson,
2. Rico Sildnik,
3. Kaupo Pakkas

MX Zero

1. Tauri Tupits,
2. Rován Jazõkova,
3. Jaan Ilistom

Naised

1. Elisabeth Mary Vainrauh,
2. Estere Miglane,
3. Celiin Jõesaar

EVO

1. Janek Lootus,
2. Kalev Kallas,
3. Kristjan Samarin

Retro

1. Jüri Kummer,
2. Enno Kartus,
3. Aadu Sikk

85A

1. Karl Teesalu,
2. Marten Aus,
3. Jakob Burmann

85B

1. Kris Kevin Küttim,
2. Kevin Marcus Kruusandi,
3. Vadim Soloviev

Hommikupilates Jana Tiitusega

KRISTJAN PUUSTUSMAA | #sakuliigub projektijuht

Saku Valla Spordikeskusesse kogunes 17. oktoobri varahommikul terviseteadlik seltskond, et osa võtta pilatase treeningust, kus keskenduti keha ja vaimu ülesäratamisele ning päev sai mõnusa alguse. Sündmus tõi kokku nii algajad kui ka mõned kogenud pilatesesõbrad ning pakkus avastamisrõõmu, kuidas hommikune pilatase praktiseerimine võib kogu päeva positiivselt mõjutada.

Pilates on kogu keha treening, mis keskendub kere- ja rühiilihaste treenimisele ja liikuvuse parandamisele. Saku pilatasehommikut juhendas kogenud pilatase õpetaja Jana Tiitus. Alustati mõnusa soojendusega. Järgnesid erinevad hingamisharjutused ja süvalihaseid aktiveerivad harjutused võimlemispalliga. Tunniajasel treeningul tehti läbi terve hulk erinevaid harjutusi, mille eesmärk oli keha üles äratada ja läbi keskendumise toetada ka vaimset tasakaalu. Pilatesehommik oli osa Saku spordikeskuse algatusest #sakuliigub, mis julgustab kohalikke elanikke alustama päeva tervisliku ja toetava tegevusega.

Miks pilates on kasulik?

Pilates on üha kasvava populaarsusega treeningmeetod, mis keskendub lihastasakaalu arendamisele ja kehatunnetuse parandamisele. Erinevalt paljudest intensiivsetest treeningutest ei ole pilatase eesmärgiks põletada kaloreid, vaid parandada lüüsamärgi ja teiste liigeste liikuvust ning tugevdada lihaseid, mis aitavad saavutada head rühti ja tugevdavad selgroogu.

Regulaarsel pilatase harrastamisel on palju kasutegureid.

Foto: Pexels

- 1. Parandab rühti ja tugevdab selga** – harjutused hõlmavad kogu keha, keskendudes sealhulgas kõhu-, selja- ja vaagnapiirkonnale, mis on olulised hea rühi ja kehahoiaku säilitamiseks.
- 2. Suurendab keha painduvust ja liikuvust** – venitavad ja lihaseid pikendavad harjutused suurendavad painduvust ja parandavad liigeste liikuvust.
- 3. Vähendab lihaspingeid ja valu** – erinevad venitusharjutused aitavad leevendada pingeid, mida põhjustab stress või istuv eluviis.
- 4. Parandab keskendumisvõimet** – harjutuste korrektne sooritamine

aitab kaasa üldisele kehatunnetusele ja suurendab kontrolli keha ja liigutuste üle.

Kolm plussi, miks pilatest just hommikuti praktiseerida?

Hommikusel pilatase treeningul on omad eelised, mis võivad kogu päeva paremaks muuta. Treening aitab keha ja vaimu mõnusalt käima lükata ning toetab energilist ja positiivset päeva algust. Siin on mõned hommikuse pilatase peamised plussid.

- 1. Energiaaeng kogu päevaks** – pilates aitab keha ja vaimu äratada, tänu millele tunned end pärast treeningut värskemana ja energilisemana. See aitab säilitada vaimset selgust ja keskendumisvõimet.
- 2. Tõhus stressimaandaja** – pilates keskendub rahulikule hingamisele ja aeglasele liigutustele, mis maandavad stressi ning loovad rahuliku meeleolu kogu päevaks.
- 3. Parema une kvaliteet** – hommikune treening aitab kehal toetada organismi ööpäevast rütmi ja soodustab paremat und.

Saku pilatesehommik oli meeldiv ja kasulik algatus, mis tõi osalejatele uusi teadmisi ja kogemusi pilatase kasulikkusest. Regulaarne võimlemine, eriti hommikuti, võib olla suurepärane viis parandada elukvaliteeti ja leida tasakaal oma tempokas elus. Kui hommikul on liiga kiire, siis sobib treeninguks loomulikult ka iga teine aeg. Suur tänu kõigile osalejatele ja juhendajale Jana Tiitusele!

Kregleni tall võtab vastu uusi õpilasi ratsakooli!

Õedatund on algajad ja edasijõudnud, lapsed ja täiskasvanud.

Vaata lisa www.kregleni.ee ja registreeri ennast Sulle sobiva treeneri tundi.

Lisainfo: ratsu@kregleni.ee, tel: 53 411 797, sõnniku müük tel: 53 334 401

Saku Priitahtlikud Pritsimehed

kutsuvad oma ridadesse
uusi vabatahtlikke!

facebook.com/sakupriitahtlikud

SAKU LIIGUB
VALD

UUED KUUPÄEVAD!

EAKATE VESIVÕIMLEMINE

TULE ISE VÕI SAADA SÕBER!

7.12 KL 9.00
11.01 KL 9.00

JUHENDAJA
ANNELY-THEA HÄGGBLOM
LISAINFO 510 3351

TRENNID TOIMUVAD SAKU VALLA SPORDIKESKUSES
1 TRENNI TASU ON 2 €

VAATA LISAINFOT SAKUVALLAKALENDER.EE

SAKU LIIGUB
VALD

EVA-LENA
RAENOK
TREENER

EAKATE JÕUSAALITREENINGU
UUED AJAD ALATES 29.10.2024

**IGAL TEISIPÄEVAL
KL 8.30-9.30**

SAKU SPORDIKESKUS

1 TRENN = 2 €

LISAINFO 5661 0514

Vaata lisainfot sakuvallakalender.ee

Ole #sakuliigub üritustega kursis!

Telli endale meie igakuine digitaalne infokiri või hakka meie FB lehe jälgijaks!

Telli uudiskiri

Loe uudiskirja

Meie FB leht

SAKU LIIGUB
VALD

VAATA ÜRITUSTE INFOT WWW.SAKUVALLAKALENDER.EE

LAUPÄEV 23.11.2024

SAKU VÕRKPALLI
MEISTRIVÕISTLUSED

TRIBÜÜN, MUUSIKA, RAHVAMÄNGUD

KL. 10.00 NAISED
KL. 13.30 MEHED

SAKU SPORDIKESKUS
SUUR SAAL

REGISTREERIMINE KUNI 21.11.2024 KL. 21.00

SAKU LIIGUB
VALD

Juba valmis!

Kõik vallas toimuv ühest kohast sakuvallakalender.ee

Kuhu minna

- ▶ 22.11 kell 21 Retropidu, DJ Marek Roomets, Saku Pruulikoja Pubis.
- ▶ 23.11 kell 10 Saku võrkpalli meistrivõistlused 2024. Saku Valla Spordikeskuses.
- ▶ 23.11 kell 18 Orkester Saku Mandoliinid ja Anne Adams, Saku Valla Kultuurikeskuses.
- ▶ 24.11 kell 16 Teater Nuutrum etendus „Venus karusnahas“, Kiisa Vabaajakeskuses (välja müüdnud).
- ▶ 26.11 kell 15.00–18.30 Doonoripäev, Saku Valla Kultuurikeskuses.
- ▶ 29.11 kell 20.30 Ansambel Sada ja Seened, Saku Pruulikoja Pubis.
- ▶ 29.11 kell 19 Puhkpilliorkestri Saku ja Hanna-Liina Vösa kontsert, Saku Valla Kultuurikeskuses.
- ▶ 01.12 kell 12 Jõulukaunistuste töötuba Kiisa Vabaajakeskuses.
- ▶ 01.12 kell 18 Advenditulede süütamine ja kell 19 „Jõulujazz“ Triin Lellep & Mart Sander, Saku Valla Kultuurikeskuses.
- ▶ 06.12 kell 19 Stand-up Tõnis ja Kait, Saku Valla Kultuurikeskuses (välja müüdnud).
- ▶ 06.12 kell 20.45 Ansambel Kapriiz, Saku Pruulikoja Pubis.
- ▶ 07.12 kell 16 Jõulumuinasjutt „Näe, pisike päkapikk!“, Kiisa Vabaajakeskuses.
- ▶ 08.12 kell 11–14 Metsanurme jõululaat, Metsanurme külakeskuses.
- ▶ 10.12 kell 9–12 Õpilasfirmade jõululaat, Saku Gümnaasiumi põhikooli hoones, Tallinna mnt 10, Saku.
- ▶ 11.12 kell 18 Muusikat hingele. Kalle Sepp, Saku Toomase kirikus.
- ▶ 12.12 kell 18.30 Tiina Saar-Veelmaa loeng „Tulevik ja kuld“, Saku Vallaraamatukogus.
- ▶ 14.12 kell 15 Kiisa jõuluturg, Kiisa Vabaajakeskuses.
- ▶ 14.12 kell 19 Lenna jõulukontsert-õhtusöök, Saku mõisas.
- ▶ 16.12 kell 18.30 Saku Muusikakooli jõulukontsert, Saku Toomase kirikus.
- ▶ 13.12 kell 20.30 Ansambel The Guys, Saku Pruulikoja Pubis.
- ▶ 18.12 kell 19 Saku Gümnaasiumi jõulukontsert, põhikooli hoones, Tallinna mnt 10, Saku.
- ▶ 21.12 kell 13.30–19 Kogupere Jõulutelk – jõululaat, jõuluvana, Noorkuu kontsert, Saku Valla Kultuurikeskuses.
- ▶ 28.12 kell 19.30 Aastavahetuse ekstaatiline tants, DJ Rain Tunger, Saku mõisas.
- ▶ 28.12 kell 20 Kiisa Aastalõpupidu. Tantsuks mängib Tanja Mihhailova koos oma bändiga, õhtut juhib Andres Torm. Kiisa Vabaajakeskuses.
- ▶ 29.12 kell 19 Johan Randvere klaverikontsert „Aasta ilusaim aeg“, Saku mõisas.
- ▶ 30.12 kell 18.15 Merle Palmiste monotükk „On kuritegu mitte armastada šampanjat“, Saku mõisas.

Üritused eakatele

- ▶ 23.11 kell 11 Pensionäride Ühenduse Elukaar järjekordne koosviibimine. Saab kuulda professionaali soovitusi pärimise ja testamentide kohta. Saab esitada küsimusi. Kohapeal võetakse vastu uusi liikmeid. Teaduse 1, Saku, suures saalis.
- ▶ 25.11 kell 11 Saku Diabeetikute Seltsi korraldatud koolituspäev, kus võivad osaleda kõik huvilised. Mälutreening Anu Jonuksiga. Kohtumine europarlamenti saadiku Jaak Madisoni ja Saku Vallavolikogu aseesimehe Tiit Vahenõmmega. Teaduse 1, Saku, suures saalis.
- ▶ 13.12 kell 14 Saku Valla eakate jõulupidu, esinevad Heidy Tamme ja Ülo Mälgand, Saku Valla Kultuurikeskuses. Peole saab bussiga, mis väljub:
  - 13.05 Saku Tehnika
  - 13.11 Kajamaa
- 13.15 Tõdva
- 13.20 Kirdalu
- 13.25 Kurtina Tiigi
- 13.28 Kiisa vabaajakeskus
- 13.36 Nirgiõru bussipeatus
- 13.40 Preeria bussipeatus
- 13.45 Teaduse 1
- Tagasi 17.15

Regulaarselt toimuvad

- ▶ Tervisevõimlemine igal esmaspäeval ja kolmapäeval kell 18.15 Saku Gümnaasiumi algklasside maja võimlas. Täpsem info: Lemmi Oro, lemmi.oro@sakuvald.ee.
- ▶ Üks kord kuus, iga kuu teisel laupäeval, kell 9 vesivõimlemine eakatele Saku Valla Spordikeskuses. Järgmine kord 7. detsembril.
- ▶ Kohviklubi igal teisipäeval ja neljapäeval kell 10 Saku Päevakeskuses.
- ▶ Saku Päevakeskuse lauluklubi igal teisipäeval kell 11 Saku Valla Kultuurikeskuse ruumis 111.
- ▶ Päevakeskuse korraldatud tervisevõimlemine esmaspäev, kolmapäev ja reede kell 9.30–11.00 Saku Valla Kultuurikeskuses, ruumis 111.
- ▶ Mehised lauamängud igal kolmapäeval kell 12.30 Saku Päevakeskuses.
- ▶ Kudumisklubi kolmapäeviti kell 16 Saku Päevakeskuses.

NOVEMBER-DETSEMBER 2024 EELK SAKU TOOMASE KOGUDUSES

P	24.11	kell 11	Jumalateenistus surnute mälestamisega ja lastekirik – juuniorid
N	28.11	kell 18	Osadusgrupp Rooma kirjaga
P	01.12	kell 11	Esimese advendi perejumalateenistus
T	03.12	kell 11	Advendihommik Saku päevakeskuse kooriga
L	07.12	kell 16	Kontsert Rapla brass ja Tuletõrjebrassiga (tasuta, vabaannetus)
P	08.12	kell 11	Teise advendi jumalateenistus. Osaleb Puhkpilli orkester Saku. Lastekirik –juuniorid.
K	11.12	kell 18	Kontsert „Muusikat hingele“ Kalle Sepp (tasuline)
L	14.12	kell 18	Noorteõhtu (sissepääs küljeuksest)
P	15.12	kell 11	Kolmanda advendi jumalateenistus. Osaleb Laulasmaa segakoor. Lastekirik.
E	16.12	kell 18.30	Saku Muusikakooli jõulukontsert
T	17.12	kell 19	Kontsert Jõelähtme segakoori ja Patika külakooriga (tasuta, vabaannetus)

* ÜLISTUSVÕIMLEMINE esmaspäeviti kell 18. Sisepääs kiriku küljeuksest.
 * BEEBILAUL teisipäeviti kell 10.30 (0–2-aastastele).
 Info ja registreerimine ave.molster@eelk.ee
 * KOGUDUSE VÄLJASÖIT VIIMSISSE toimub L 9.11
 Info ja registreerimine magne.molster@eelk.ee
 * VASTUVÕTT koguduse kantseleis ja avatud kirik T 10–12 ja N 16–18
 * RISTIMISTE, MATUSTE, LAULATUSTE
 ja muude kiriklike talituste kohta võtke palun ühendust.

Koguduse õpetaja Magne Mõlster, tel 5919 7802 / magne.molster@eelk.ee
 Koguduse abiõpetaja Ariel Süvari, tel 551 5716 / ariel.suvari@eelk.ee
 Saku Toomase kirik, Küütsu 2, Saku alevik

Kurtna Kool 35

29. novembril peetakse Kurtna Kooli sünnipäeva, kuhu on oodatud kõik endised õpilased ja töötajad, kes on õppinud või töötanud Kurtna Lasteaed-Algkoolis ning Kurtna Koolis.

Uksed avatakse kell 18 ning kell 19 algab aktus. Hiljem musitseerib Andreas Pall ja plaadimuusikat mängib Jürgen Tina.

Üritus toimub Kurtna Koolis
Kurtna tee 50, Kurtna.

MIS JUHTUS

- ▶ 25. oktoobril kell 18.32 juhtus liiklusõnnetus Saku alevikus Tallinna mnt 17 juures, kus seni tuvastamata jalgrattur sõitis otsa kergliiklusteel olnud 7-aastasele poisile. Jalgrattur lahkus sündmuskohalt. Laps toimetati haiglasse.
- ▶ 28. oktoobril kell 11.47 teavitati häirekeskust, et

Kurtas Nõela tee ääres põleb suur lõke, mis teataja sõnul oli käest ära läinud. Lõkkesse oli valatud bensiini ning ka kanister kukkus lõkkesse. Imekombel keegi viga ei saanud. Tõdva vabatahtlikud koos Kohila kutseliste päästjatega kustutasid lõkke.

▶ 8. novembril kell 12.55 teatati häirekeskusele, et Kasemetsa külas Aprilli

teel on tunda tugevat plastmassi põlemise haisu. Saue vabatahtlikud leidsid, et ühes aias põles suur ehitusjäätmete hunnik.

▶ 11. novembril kell 13.40 sõitsid päästjad Lokuti külla Gustavi tee äärde, kus nähti suurt paksu musta suitsuga põlevat lõket. Jüri päästjad leidsid põllult järelevalveta lõkke ja kustutasid selle veega.

*Sulgunud on eluraamat,
algab mälestuste tee ...*

Teatame kurbusega, et meie seast on lahkunud abikaasa, ema ja vanaema

SILVI LUIG

05.02.1945–12.11.2024

Leinavad abikaasa ja poeg perega

MÄLESTAME LAHKUNUID

TOIVO SELIRAND
TOIVO EHTMAA
ÜLLE POKMANN
HANNO PAISTIK
ANFISA MURUMAA
JUTA VOLTER

Südamlik kaastunne
Signe Vrublevskile
ISA
surma puhul.
Saku Vallavalitsus

*Elu on laul, on libne ta viis.
Heliseb korra ja vaikib siis.*

Südamlik kaastunne
Küllikesele kallile

EMA

lahkumise puhul.

Töökaaslased
Saku Vallaraamatukogust

*Koos käidud teed ei rohtu,
koos oldud aeg ei unune.*

Südamlik kaastunne
Anna-Maria Laanmetsale
perega kallile

ISA

kaotuse puhul.

Naiskodukaitse Saku
jaoskond

Avaldame sügavat kaastunnet
Mart Luigile

EMA

kaotuse puhul.
Stera Technologies kollektiiv

Mälestame südamlikku
ja abivalmis endist naabrit
TOIVO SELIRANDA
Põik 4 majanaabrid

Avaldame kaastunnet
Küllile ja Katile perelega
EMA JA VANAEMA
kaotuse puhul.
Oru tänava elanikud

Südamlik kaastunne Lorele ja
Rihole kallile ema ja abikaasa
ÜLLE
kaotuse puhul.
Tarvo, Agor, Arno ja Andres

*Kaotusvalu hingelt keegi võtta
ei saa,
aeg selle asendab mälestustega.*

Avaldame südamlikku
kaastunnet Avoles ja perele
kallile isa ja vanaisa

RAIVO KUSLAPI

kaotuse puhul.
Sõbrad Juulikult

LAAGRI KÜTTELADU

**PUITBRIKETT
JA
PELLET**

WWW.KYTAME.COM

**TERMOHAAB
(KAUPÕLEV)
1040KG/ALUS**

**KASK;
KUUSK+MÄND;
SAAR (TUME)
960KG/ALUS**

**PELLET 6/8MM
975KG/ALUS**

**INFO JA TELLIMINE
504 0304
INFO@KYTAME.COM**

ARVUTIABI

52 55 363

**- SAKU
- SAUE
- LAAGRI**

WWW.SECCAM.EU

- Eramu, korteri ning äripindade ehitustööd
- Tänav ja äärekivide paigaldus
- Haljastustööd
- Piirdeaedade ehitus
- Teede- ja platside ehitus

Kontakt: 58 439 879, info@sakuehitus.ee, www.sakuehitus.ee

EKNK Saku Koguduse Jumalateenistused
toimuvad igal pühapäeval

**Samal ajal toimub
lastele pühapäevakool.**

Kell 11.00, Nurme 3a

Tere tulemast!
www.eknksaku.ee

AEG KOHTUDA
SAKU NELIPÜHI KIRIK

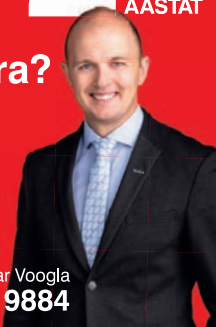
 **EESTI KRISTLIK
NELIPÜHI KIRIK**

1Partner 20 AASTAT

**Müüte kinnisvara?
Meie aitame.**

**Olmer Öigus
5656 0460**

**Alar Voogla
5345 9884**

1P
1PARTNER.EE

UUS ILUKESKUS MAILE BEAUTY

nüüd avatud

**Maile
BEAUTY**

**Broneeri aeg:
www.mailebeauty.ee**

**JUUKSUR
MANIKÜÜR JA PEDIKÜÜR
KULMUD JA RIPSMEID
JUMESTUS
NÄOHOOLOTSUSED
EMS LIHASTOONIMINE
MASSAAŽ
RF MIKRONÖELUMINE**

PÄRNU MNT 505, DENIM DREAM KESKUS, LAAGRI

**Aitame tulla toime
koduste toimetustega**

- KODUABITEENUS
- ISIKUABITEENUS
- HINGEHOID
- NÕUSTAMINE
- TRANSPORDITEENUS
- REMONDI- JA HOOVI
HOOLDUSTÖÖD

www.abikodu.ee / FB Abi Kodu OÜ

Tel 5593 4844 kodu- ja isikuabi,
hingehoid, transport

Tel 5647 9520 remondi- ja haldustööd

**Kinnisvara müük:
kogenud käed,
südamluk teenindus!**
 Sinu kodu hinna
määramine ja müügigeelne
konsultatsioon
TASUTA!

Andriana Lomakina
ANDRIANA.LOMAKINA@GMAIL.COM
+372 5665 9948

Usaldatuim kinnisvaraettevõtte Eestis
Üle 500 edukat tehingu

UUSMAA | PLUS

Meid kliendid soovivad

Kilde Stuudio Sakus ootab Sind!

Loovad sünnipäevad väikestele ja suurtele

Jõulutöötoad ettevõtetele

www.kildestuudio.ee

Üksnurme tee 8, Saku

ML Finance

Raamatupidamisteenused /
Konsultatsioon ja maksunõustamine /
Palga- ja personaliarvestus /

"Korrektne raamatupidamine on ettevõtte edu alus.
Pidev ülevaade raha-asjadest näitab ettevõtte tegelikku
finantsolukorda ning aitab teha järgnevaid plaane ja otsuseid."

**Soovid, et su
raamatupidamine
oleks LIHTNE
ja MURETU?**

Oleme ABIKS!

Kasutame tänapäevased lahendusi, milleks on paberivaba raamatupidamine ja pilvetarkvara.

Meie juurest leiad sobiva lahenduse:

- Raamatupidamine vastavalt sinu ettevõtte vajadustele
- Raamatupidamisalane konsultatsioon ja maksunõustamine
- Konsultatsioon alustavale ettevõtjale
- Palga- ja personaliarvestuse teenused

**Võta ühendust
või tule
konsultatsioonile!**

www.mlfinance.ee
+372 53 434 072

Asume Sakus,
Üksnurme tee 8 III korrus.

PROTTEN

Eesti oma rõivabränd

Asume Keilas

ESPAKI 2.korrusel

E-R 9-19

L 10-18

P 10-16

Kaupluses rõivad
nii naistele, kui ka
meestele

www.prottten.ee

ERITELLIMUSEL POLSTERDATUD
SEINAPANEELID JA VOODID

RIBIPANEELID
NING RIBIDEST RUUMIJAGAJAD

AURUKAMINAD ja BOKAMINAD

KIVIST TASAPINNAD ja
KAMINAKORPUSED

AKUSTILISED NING
DEKORATIIVSED SEINAPANEELID

Tule tutvuda näidistega meie
showroomis eelneval
kokkuleppel aadressil
Juuliku tee 3, Saku

info@walldesign.ee
www.walldesign.ee

Kuulutused

- ▶ Ostan kokku autosid. Sobivad igas seisukorras. Autode arvelt kustutamine. Järgi tulemine puksiiriga. Telefon 5345 1955, e-mail autosober@gmail.com. Kuulutus ei aegu.
- ▶ Kogenud puuhooldajad teostavad ohtlike puude raiet ja puude hooldusloikust. Teostame puude tervisliku seisundi hindamist. SOODSAD HINNAD. Tel 522 0321, www.arbormen.ee.
- ▶ Väljaõppinud puulangetajad loikavad parima hinnaga ohtlikke puid, teeme puude hooldusloikust. Puude üldseisundi hindamine ja konsultatsioon on tasuta Tel 513 3458, info@ohtlikpuu.ee, www.ohtlikpuu.ee.
- ▶ Müüa toored ja kuivad küttepuid – lepp, sanglepp, kask. Metsakuiv okaspuu. Kogus alates 7 rm, transport hinna sees. Lisainfo ja tellimine tel 5551 8498.
- ▶ Müüa soodsa hinnaga puitbrikett kandiline RUF, premium pellet 6 ja 8mm, kuivad kaminapuud ja kütteklotsid, transpordi võimalus, tel 517 0257.
- ▶ Kõitelt puude hooldus, kujundus või langetus, puude sidumine, hekkide pügamine, ohtlike puude raie, kändude freesimine, viljapuude hooldus, puude istutus – töid teostab litsenseeritud arborist. Võta ühendust ja vaatame üle. Tel 525 1330 marek@mww.ee
- ▶ Ostan kasutuseta jäänud seisva sõiduki. Sõiduauto, maastur, kaubik. Võib olla rikkega. Oodatud pakkumised ka nädalavahetusel. Võtan arvelt maha. Järele tulen puksiiriga. Kohapeal kiire tehing ja vormistamine. Tel 5365 4085, skampus@online.ee.
- ▶ LEHMA KÕDUSÕNNIK 30L/ kott. KUIV KÜTTEPUU võrkkotis 30; 40; 50cm. Tammaru Farm 5238852. www.tg.ee.
- ▶ Pakun akende pesu teenust Sakus. Tel 5855 8078.
- ▶ Ohtlike puude langetamine, hekilõikus, võsalõikus. Tel 5373 5212.
- ▶ KÜTTEPUUD Müüa toored-kuivad küttepuid segalehtpuu, sanglepp. Võrgus 40L kuiv lepp/kask. Võrgus halujäägid (5-25cm). Tel 504 2707.
- ▶ Eesti talukartuli ja köögivilja kojuvedu. Kartulid Gala ja Laura, porgand, sibul. Tel 5834 6809.
- ▶ Kohalikult kasvatatud kartulid ja köögiviljad otse Sinu koju! Aitame kauba paigutamisel tuppa või keldrisse. Tellimus esitada telefonil 5865 2190 või põllultkoju.ee.
- ▶ Pakume osalise ajaga tööd MÜÜJALE Saku kalakioskis. Töö sobib nii tegusale pensionäriks kui ka lisatööna.
- ▶ Väljaõpe kohapeal. Küsimustele saab vastuse tel 502 9385.
- ▶ Projekteerimine. Ehitusluba. Auditid. Kasutusluba. Abi ehtisregistriga. Abi hoonete seadustamisel. Helista 5656 2894. Kirjuta majapaberid@gmail.com
- ▶ Soovin osta kahekohalise garaaži. Tel 5848 1106.
- ▶ Teen ehitus-, paigaldus-, viimistlus-, elektri-, puu- ja sanitaartöid ning traktortöid. Tasu kokkuleppel. Ants Närep, 5883 9410, ants.narep@gmail.com.
- ▶ Eramute ja korterimajade fassaadide rekonstrueerimine, soojustamine, krohvimine, pesemine, värvimine ja üldehitustööd. Tel 56474077, info@europlaster.ee

MEISTERVIIMISTLUS^{ee}

**VANNITUBAde
ehitus ja remont**
100% tervikliku lahendusena

vannitoaremont.eu
tel 5620 8888
info@meisterviimistlus.ee

elektr^{ee}

Elektrikilbid
Pistikupesad
Lülitid
Valgustus
Kodumasinade
ühendamine
Elektriauto
laadijad
Küttegaablid
Soojuspumpade
ühendamine

Kaamerad
Internetipistikud
Signalisatsioon

NÕRKVOOLU ja ELEKTRITÖÖD

elektr.ee

tel 5620 4444
info@meisterviimistlus.ee

Avatud koolisööklad

- Saku Gümnaasiumis, Teaduse 1 ja Tallinna mnt 10
- Kurtna Koolis, Kurtna tee 50
- Kajamaa Koolis, Tõdva tee 8

Menüüd leiata koolide veebilehtedelt

2.50
eurot

04.-06.12
kell 13-14

SAKU VALD

Tagasiside on oodatud anu.ruukholm@sakuvald.ee

Ristsõna

Oktoobri ristsõna õigesti vastanute seast võitis loosi tahtel auhinna Pille Mägi. Auhinna kättesaamiseks helistada tööpäeval vallavalitsuse telefonil 671 2431.

Oktoobris oli õpetajate päev

	Algus- hetk	Piirits	Arvuti- komplekti osa	Õpetaja	Idakaar	Riigilõiv	Mõne aja pärast
Agres- siivsuse- vastane asjandus							
Fiati mudel					Noot Lohvka		
Amper		Hispaania päike Org Liibanonis				Tööpäev Suured veislased	
Rail Baltic			Marakratt Noor- tudengid				
Puidu- putukas							
	Iluasi Küla Kadrina vallas				2 sarnast vokaali Laulja		
Koolijütsi piibel							Piibli- tegelane
V-Rooma keiser							
		Hollywoodi staar Fordi mudel					
	Õppeaine						
	...-jalad						

Oktoobri ristsõna õige vastus: KÕIK LASTE HEAKS

Novembrikuu ristsõna vastus palume saata 5. detsembriks e-postile ristsona@sakuvald.ee.

Ristsõna koostas Viliar Kimmel.

P1. dets
Saku Valla
Kultuurikeskus
Teaduse 1

18:00 õues

Advendi tulede süütamine

19:00 saalis

Jõulu- jazz

**Triin Lellep
& Mart Sander**

Mihk Langeproon akordionil
ja Tõnis Tüür kontrabassil

piletihind 10€
Ühisel 15€

sakuvallakalender.ee

SAKU PÄEVAKESKUSE

ADVENDIHOMMIK

SAKU TOOMASE KIRIKUS
(KÜÜTSU 2)

3. DETSEMBRIL 2024

KELL 11.00

ESINEVAD SAKU PÄEVAKESKUSE
LAULUKLUBI JA
KIISA SEENIORITE LAULURING

TULE JA SAA OSA ILUSAST
ADVENDIHOMMIKUST!

SAKU PÄEVAKESKUSE

JÕULULAAT

11. DETSEMBRIL 2024

KELL 11.00-15.00

AVATUD ON HEATEGEVUSLIK KOHVIK

MÜÜJATEL PALUME ÜHENDUST VÕTTA
TEL: 5015770

SAKU PÄEVAKESKUSE RUUMIDES
(JUUBELITAMMEDE TEE 6)

R 13.dets
14:00
Saku Valla
Kultuurikeskus
Teaduse 1

Saku Valla eakate jõulupidu

Esinevad
**Heidy
Tamme**
ja
Ülo Mälgand

Bussiga peole

- 13.05 Saku Tehnika
- 13.11 Kojamaa
- 13.15 Tõdva
- 13.20 Kirdalu
- 13.25 Kurtina Tiigi
- 13.28 Kiisa vabaajakeskus
- 13.36 Nirgiuru bussipeatus
- 13.40 Preeria bussipeatus
- 13.45 Teaduse 1

Tasuta Tagasi 17:15

TEATER L 7.dets 16.00 Kiisa Vabajakeskus Kurtna tee 8

♥♥ Viljandi Laste- ja Noorteteater REKY ♥♥

NÄE, PISIKE PÄKAPIKK!
KADRI PALDRA

Etenduse kestus 1 tund

13 €

Kiisa Vabajakeskus

sakuvallakalender.ee

**JÕULU-
TURG**

• KIISA •

L14.dets
Kiisa Vabajakeskus Kurtna tee 8 kell 15-18

Müügil pühadehõrgutised ja käsitöö

Lastele jõuluvana ja näomaalingud

sakuvallakalender.ee

L 21. dets Saku Valla Kultuurikeskus Teaduse 1

**Kogupere JÕULU-
TELK**

Õues Laad ja jõuluvana

Tasuta

Saalis:

13.30 Kultuurikeskuse teatringi JÕULUETENDUS

14.30 Kultuurikeskuse kollektiivide KONTSERT

18.00 NOORKUU KONTSERT

Laadaliste registreerimine: sakuvallakalender.ee/joulutelk

Detsember NOORTEKESKUSES

Saku Kiisa

03.12 Meisterdamine – JÕULUKAARDID	02.12 – 19.12 IGA PÄEV SAAB NOORTEKESKUSEST OTSIDA ADVENDIKALENDRI TEGEVUSE KARPI, KUST AVANEB PÄEVA ÜLLATUSTEGEVUS
05.12 Jõuluviktoriin	
09.12 Kokkamine – PIPARKOOGID	05.12 Meisterdamine – JÕULUKAARDID
10.12 Kokkamine – PIPARKOOKIDE GLASUURIMINE	11.12 Jõulufilmikas + popcorn
11.12 Meisterdamine – LUMEHELBED	16.12 Lauamängupäev
12.12 UNO turniir	
16.12 Lauamängupäev	
19.12 Filmikas – JÕULUERI	

Saku valla Noortekeskus

Saku valla Noortekeskus - Kiisa Noortekeskus

saku_valla_noortekeskus

www.sakuvallanoortekeskus.ee

SAKU VALLA NOORTEKESKUS SOOVIB KAUNEID JÕULE JA ILUSAT AASTAVAHETUST!

VAHEAJAL NOORTEKAD AVATUD KELL 12.00-18.00	20.12 – 27.12 NOORTEKAD SULETUD	30.12 VÄLJASÖIT	31.12 KESKUSED AVATUD KELL 12.00-15.00

Sünnid

VLADYSLAV BULAVIN
EMIL MATEO MOROZOV
MILA LOORE MAKSTIN

MERLI SALM
LAUREN SIMOVART
LENNA-MAI MÄNDMETS

Saku Valla
Kultuurikeskuses
Saku saal, Teaduse 1

reedel, 29. novembril kell 19.00

**HANNA-LIINA VÕSA
JA
PUHKPILLIORKESTER
SAKU**

Dirigendid: Arvi Miido
Lembitu Vaidla

Kontsert on TASUTA!

Palju õnne!

LINDA JOHANNA RENTIK 99
AGNES LEISALU 95
LINDA PUUSEPP 94
SILVIA LIIV 93
SILVI SIHVER 91
LUULE LIINAT 89
EKATERINA TIKKI 89
ÜLO TOMIKAS 88
VÄINO JÕGEVA 87
KAAREL SOOPALU 86
VAIKE HIIESALU 86

IDA PRONKO 86
HELVI PREGEL 85
MARE TRUUMURE 80
MARIA MIHHAILOVA 80
ANNE JAKOVLEVA 80
ARVO LAUD 80
MAIE TERRAS 75
EPP TIMMERMANN 75
ANTS VIHMAND 75
RUUDI ALBA 75

DEKOORKLAAS

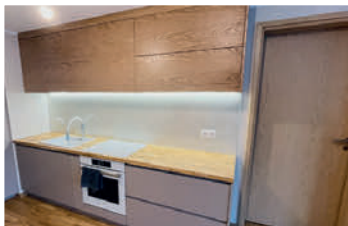
PARIM VALIK TEIE KÖÖGI TAGASEINA
KAITSMISEKS ON DEKOORKLAAS!

- Hea hind
- Kvaliteetsed, karastatud taustklaasid kööki
- Eri lahendused
- Fotoklaasid
- Ühevärvilised klaasid

- Lääkivad ja matid klaasid
- Professionaalne mõõtmis- ja paigaldusteenus
- Kiire tarne
- Kuni 4 m klaasid ühes tükis
- Akende ja vaheseinte kiletamine

OLEME KOHALIK ETTEVÕTE!

Dekoorklaas OÜ +372 558 4123 | info@dekoorklaas.ee
 Dekoorklaas
www.dekoorklaas.ee

SÕIDUAUTOD - PAKIAUTOD

SAKU AUTOKESKUS

Valmistu talveks aegsasti!

**Ostes talverehvid meilt,
paigaldus TASUTA.**

tel: 686 5258
mob: 501 2075
info@sakuautokeskus.ee
Üksnurme tee 8, 75501 Saku vald

- Hooldus
- Remont
- Varuosad
- Rehvitööd
- Sillastend
- Diagnostika
- Kliimaseadmete täitmine

Ajaleht

aastast 1994
Ilmub kord kuus
Järgmine leht ilmub 19.12

Väljaandja:

Saku Vallavalitsus

Toimetaja:

Merilin Piirsalu

Aadress:

Juubelitamme tee 15, Saku

Telefon:

671 2425 • 5346 4224

Reklaam, kuulutused, kaastööd:

tel 671 2425, e-post ss@sakuvald.ee

Levik:

tasuta Saku valla igasse postkasti

Tellimine mujale toimetusest

tel 671 2425

e-post ss@sakuvald.ee

Trükk: AS Pajo